

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
CSILLAGÁSZATI ÉS FÖLDTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT

BELSŐ KONTROLLRENDSZER MŰKÖDÉSÉNEK SZABÁLYOZÁSA

Az integrált kockázatkezelési rendszert (4.2.) előterjesztette:
2018. szeptember 30.

Szabó Róbert

kockázatkezelési felelős

Összeállította és jóváhagyásra előterjesztette:
2018. október 12.

Bartus Zsuzsanna
gazdasági vezető

Jóváhagyom:
2018. december 28.

Dr. Szarka László Csaba
főigazgató

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	3
1. Kiemelt fontosságú területek.....	3
2. A belső és külső ellenőrzési folyamat lezárását követő intézkedésekkel kapcsolatos eljárási szabályok rendje.....	4
3. A Szabályzatban használt fogalmak.....	5
4. A CSFK belső kontrollrendszere.....	5
4.1. Kontrollkörnyezetet kialakítása.....	6
4.2. Integrált kockázatkezelési rendszer.....	10
4.2.1 Vonatkozó jogszabályok, szabályzások és ajánlások.....	10
4.2.2 Fogalmak.....	10
4.2.3 Az MTA CSFK kockázatkezelésének irányelvei.....	11
4.2.4 A kockázatkezelés módszertana.....	12
4.2.5 A szervezeten belüli kockázatkezelési tevékenységek meghatározása.....	16
4.3 Kontrolltevékenység.....	18
4.4. Információ és kommunikáció, valamint monitoring rendszer.....	21
5. Vezetői nyilatkozat a belső kontrollrendszer működéséről.....	24
Mellékletek.....	25

Bevezetés

Jelen dokumentum az MTA CSFK 2017. március 29-én jóváhagyott Belső kontrollrendszer működésének szabályozása című dokumentum aktualizált változata, amely az integrált kockázatkezelést is tartalmazza.

Az államháztartásról szóló 2011. CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.), valamint a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: rendelet) alapján, az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont (a továbbiakban: CSFK) folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzés működtetésére a jelen szabályzatban rögzített előírások vonatkoznak.

Azon szabályozások, amelyek a CSFK további szabályzataiban rögzítésre kerültek, jelen szabályzatban nem kerülnek újra rögzítésre, utalás történik az érvényes szabályzatra.

Elérendő célok:

- olyan kontrollkörnyezet kialakítása, amely biztosítja a kockázatok kezelését, hozzájárul a CSFK céljainak eléréséhez,
- a megfelelő információk a megfelelő időben eljussanak az illetékes szervezethez, szervezeti egységhez, illetve személyhez,
- a beszámolási rendszereket úgy kell működtetni, hogy azok hatékonyak, megbízhatóak és pontosak legyenek, a beszámolási szintek, határidők és módok világosan meg legyenek határozva.

1. Kiemelt fontosságú területek

- 1.1. a pénzügyi döntések dokumentumainak elkészítése (ideértve a költségvetési tervezés, a kötelezettségvállalások, a szerződések, a kifizetések, a támogatásokkal való elszámolás, a szabálytalanság miatti visszafizettetések dokumentumait is),
- 1.2. a pénzügyi kihatású döntések célszerűségi, gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi szempontú megalapozottsága,
- 1.3. a költségvetési gazdálkodás során az előzetes és utólagos pénzügyi ellenőrzés, a pénzügyi döntések szabályszerűségi szempontból történő jóváhagyása, illetve ellenjegyzése,
- 1.4. a gazdasági események elszámolása (a hatályos jogszabályoknak megfelelő könyvvezetés és beszámolás) kontrollja.
- 1.5. A fenti pontokban felsorolt tevékenységek feladatköri elkülönítését biztosítani kell.

A fenti pontokra vonatkozó belső szabályokat a CSFK következő szabályzatai rögzítik:

- Szervezeti és Működési Szabályzat, a kapcsolódó mellékletekkel együtt, különös tekintettel az 2-4 mellékletekre,
- Gazdálkodási szabályzat
- Számviteli politika
- Az eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzata
- Az eszközök és források értékelési szabályzata
- Önköltség-számítási szabályzat
- Pénzkezelési szabályzat
- Számlarend
- Bizonylati rend
- Ügyrend (benne a Gazdasági igazgatóság ügyrendje)
- A bélyegzők használati és nyilvántartási szabályzata
- Közbeszerzési szabályzat
- Iratkezelési szabályzat
- Felesleges vagyontárgyak hasznosításának és selejtezésének szabályzata
- Kiküldetési szabályzat

- Gépjárművek igénybevételeinek és használati rendjének szabályozása
- Vezetékes és mobiltelefonok használati rendjének szabályozása
- Szervezeti integritást sértő események kezelésének rendje 2018

2. A belső és külső ellenőrzési folyamat lezárását követő intézkedésekkel kapcsolatos eljárási szabályok rendje

- 2.1. A belső ellenőrzés a CSFK belső ellenőrzési szervezete által végzett ellenőrzés. Külső ellenőrzés az Európai Bizottság, az Állami Számvevőszék, a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal, az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság, a Magyar Államkincstár, az irányítószerv, illetve az általuk megbízott más személyek által végzett ellenőrzés.
- 2.2. Az ellenőrzött, valamint a javaslattal érintett szervezeti egység vezetője felelős az intézkedési terv elkészítéséért, az intézkedési tervben meghatározott feladatok határidőre történő végrehajtásáért és a megtett intézkedésekről történő beszámolásért.
- 2.3. Az intézkedési tervet a szükséges intézkedések végrehajtásáért felelős személyek és a vonatkozó határidők megjelölésével kell elkészíteni. Az intézkedési tervben az egyes feladatokhoz kapcsolódó határidőket úgy kell meghatározni, hogy azok számon kérhetőek legyenek. Amennyiben a feladat jellege egy éven túl mutat, akkor részfeladatokat, illetve részhatáridőket kell meghatározni, ahol értelmezhető.
- 2.4. Az ellenőrzött szervezeti egység vezetője a szükséges intézkedések végrehajtásáért felelős személyek és a vonatkozó határidők megjelölésével a lezárt ellenőrzési jelentés kézhezvételétől számított 8 napon belül intézkedési tervet készít. Indokolt esetben, a CSFK főigazgatójának címzett írásos kérelemben, a belső ellenőrzési vezető javaslatára a főigazgató ennél hosszabb, legfeljebb 30 napos határidőt is megállapíthat.
- 2.5. Az elkészített intézkedési tervet az ellenőrzött szervezeti egység vezetője haladéktalanul köteles megküldeni a főigazgatónak és a belső ellenőrzési vezetőnek. Az intézkedési terv jóváhagyásáról az intézkedési terv kézhezvételétől számított 8 napon belül a főigazgató - a belső ellenőrzési vezető véleményének kikérésével - dönt.
- 2.6. A főigazgató hagyja jóvá az intézkedési tervet, megjelöli, hogy az intézkedési terv teljesítéséről, vagy a teljesítés elmaradásának okáról milyen határidőre kéri az ellenőrzött szervezeti egység vezetőjének beszámolóját. Az ellenőrzött szervezeti egység vezetője az intézkedési tervben meghatározott egyes feladatok végrehajtására, legfeljebb egy alkalommal – a határidő lejártát megelőzően – határidő, illetve feladat módosítást kérhet a CSFK főigazgatójától. A kérelem elfogadásáról vagy elutasításáról a főigazgató – a belső ellenőrzési vezető véleményének kikérésével – dönt, és erről tájékoztatja az ellenőrzött szervezeti egység vezetőjét és a belső ellenőrzési vezetőt is.
- 2.7. Az MTA, mint irányító szerv által végzett ellenőrzés esetén az ellenőrzött szervezeti egység vezetője az intézkedési tervben meghatározott egyes feladatok végrehajtására, legfeljebb egy alkalommal – a határidő lejártát megelőzően – határidő, illetve feladat módosítást kérhet az ellenőrzést végző MTA-tól. A kérelem elfogadásáról vagy elutasításáról az MTA elnöke – a belső ellenőrzési vezető véleményének kikérésével – dönt, és erről tájékoztatja a CSFK főigazgatóját, az ellenőrzött szerv belső ellenőrzési vezetőjét és az MTA Titkárság Ellenőrzési Főosztály vezetőjét.
- 2.8. A CSFK ellenőrzött szervezeti egység vezetője az intézkedési tervben meghatározott egyes feladatok végrehajtásáról az intézkedési tervben meghatározott legutolsó határidő

lejáratát követő 8 napon belül írásban beszámol a főigazgatónak és ezen beszámolót egyúttal tájékoztatásul megküldi a CSFK belső ellenőrzési vezető részére is.

- 2.9. A belső ellenőrzési vezető éves bontásban nyilvántartást vezet, amellyel a belső ellenőrzési jelentésekben tett megállapításokat, javaslatokat, a vonatkozó intézkedési terveket és azok végrehajtását nyomon követi.

3. A Szabályzatban használt fogalmak

- **FEUVE:** Folyamatba épített, előzetes utólagos és vezetői ellenőrzés (a továbbiakban: FEUVE)
A FEUVE a CSFK működésének és gazdálkodásának folyamatára (tervezés, végrehajtás, beszámolás) kialakított első szintű pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszer.
- **Szabályosság:** a CSFK vagy szervezeti egységének működése, tevékenysége megfelel a vonatkozó szabályoknak, előírásoknak.
- **Szabályozottság:** a CSFK vagy szervezeti egységének működése, tevékenysége, illetve valamely tevékenységi folyamata, részfolyamata, alaptevékenységi körébe tartozó szakfeladata megfelelően szabályozott, a rögzített szabályok megfelelnek a hatályos jogszabályoknak, előírásoknak, egyéb vezetői rendelkezéseknek.
- **Gazdaságosság:** annak követelménye, hogy az erőforrások felhasználásához kapcsolódó kiadás vagy ráfordítás az elérhető legkisebb legyen, a jogszabályban meghatározott vagy általánosan elvárható minőség mellett.
- **Hatékonyság:** annak követelménye, hogy az előállított termékek, nyújtott szolgáltatások, az ellátott feladat más eredményének értéke, vagy az azokból származó bevétel a lehető legnagyobb mértékben haladja meg a felhasznált erőforrásokhoz kapcsolódó kiadásokat vagy ráfordításokat.
- **Eredményesség:** annak követelménye, hogy a kitűzött célok - az elfogadott módosításokat, változó körülményeket figyelembe véve - megvalósuljanak, a tevékenység tervezett és tényleges hatása közötti különbség a lehető legkisebb mértékű legyen, vagy a tényleges hatás legyen kedvezőbb a tervezettnél.
- **Integrált kockázatkezelési rendszer:** olyan folyamatalapú kockázatkezelési rendszer, amely a szervezet minden tevékenységére kiterjed, egységes módszertan és eljárások alkalmazásával, a szervezet célkitűzéseinek és értékeinek figyelembevételével biztosítja a szervezet kockázatainak teljes körű azonosítását, azok meghatározott kritériumok szerinti értékelését, valamint a kockázatok kezelésére vonatkozó intézkedési terv elkészítését és az abban foglaltak nyomon követését.
- **Szervezeti integritást sértő esemény:** minden olyan esemény, amely a szervezetre vonatkozó szabályoktól, valamint a jogszabályi keretek között a költségvetési szerv vezetője és az irányító szerv által meghatározott szervezeti célkitűzéseknek, értékeknek és elveknek megfelelő működéstől eltér.

4. A CSFK belső kontrollrendszere

A főigazgató feladata, hogy a CSFK minden szintjén érvényesülő belső kontrollrendszert működtessen, melynek elemei:

- kontrollkörnyezet,
- integrált kockázatkezelési rendszer,
- kontrolltevékenységek,
- információs és kommunikációs rendszer
- nyomon követési rendszer.

A belső kontrollrendszer tartalmazza mindazon elveket, eljárásokat és belső szabályzatokat, melyek biztosítják, hogy

- a költségvetési szerv valamennyi tevékenysége és célja összhangban legyen a szabályszerűséggel, szabályozottsággal, valamint a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményeivel,

- valamennyi tevékenységi kör esetében alkalmas az etikai értékek és az integritás érvényesítésének biztosítására,
- az eszközökkel és forrásokkal való gazdálkodásban ne kerüljön sor pazarlásra, visszaélésre, rendeltetésellenes felhasználásra,
- megfelelő, pontos és naprakész információk álljanak rendelkezésre a költségvetési szerv működésével kapcsolatosan, és
- a belső kontrollrendszer harmonizációjára és összehangolására vonatkozó jogszabályok végrehajtásra kerüljenek a módszertani útmutatók figyelembevételével.

A belső kontrollrendszer fejlesztése során figyelembe kell venni a külső és belső ellenőrzési tevékenységet végzők által megfogalmazott ajánlásokat és javaslatokat.

4.1. Kontrollkörnyezet kialakítása

A költségvetési szerv vezetője köteles olyan kontrollkörnyezetet kialakítani, amelyben

- világos a szervezeti struktúra,
- egyértelműek a felelősségi, hatásköri viszonyok és feladatok,
- meghatározottak az etikai elvárások a szervezet minden szintjén,
- átlátható a humánerőforrás-kezelés.

A CSFK szervezeti struktúráját a felelősségi, hatásköri viszonyokat a CSFK Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ) egyértelműen minden közalkalmazott részére meghatározza. Minden munkatársnak biztosítani kell, hogy megismerje a CSFK szervezeti felépítését. Új munkatárs felvételekor alapvető követelmény, hogy az SZMSZ hatályos tartalmát és a szervezeti ábrát (organigram) a munkatárs megismerje.

Emellett a munkatársaknak ismerniük kell a CSFK által ellátható feladatok körét és ezen belül saját feladatkörüket, melyeket az adott szervezeti egység ügyrendje és a munkatárs személyre szóló munkaköri leírása tartalmaz.

Az ellátandó, átgondolt, egymásra épülő, személyekig ható meghatározása azért is fontos, mert a CSFK munkatársainak tevékenységét, annak eredményeit, az alapvető feladathoz való hozzájárulását a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) előírásai alapján értékelni, minősíteni kell.

A minősítés szabályait a CSFK belső szabályzatai tartalmazzák (habilitációs szabályzat, 4/2015. főigazgatói utasítás).

A hatékony munkavégzéshez elengedhetetlen, hogy a CSFK által kitűzött célok, feladatok eléréséhez szükséges humánerőforrás-kapacitás rendelkezésre álljon. A CSFK főigazgatójának, és a humánpolitikai vezetőnek (gazdasági vezető) alapvető feladata a kapacitás biztosítására ható külső és belső tényezők folyamatos figyelemmel kísérése, elemzése az egyes tényezők kedvezőtlen hatásának mérséklésére, vagy a kedvező helyzet kihasználására megoldási javaslatok készítése, a szükséges intézkedések megtételének kezdeményezése, végrehajtása.

Az alkalmazottnak foglalkoztatására vonatkozó jogszabályi előírásokat figyelembe véve kell a CSFK-ban kialakított minden egyes munkakörre meghatározni az iskolai végzettséggel, a szakmai képzettséggel kapcsolatos azon követelményeket, amelyek az újonnan alkalmazandó kutatók és nem kutatók felvételének előfeltételeit képezik. A követelményeket írásba kell foglalni és a pályázati feltételek között ismertetni kell.

A főigazgatónak a humánerőforrás hatékony működésének biztosítása érdekében gondoskodnia kell a következőkről:

- a humánerőforrás-állomány tervezése,
- a kutatói és a kutatói munkát segítő és egyéb munkakörben foglalkoztatottak munkaköri követelményének meghatározása és aktualizálása (végzettség, gyakorlat stb.),
- teljesítményértékelés rendszer kialakítása és működtetése.

Az új alkalmazottak felvételét követően gondoskodni kell a folyamatos képzésükről, a lehetőség szerinti anyagi és erkölcsi motiválásáról.

A munkakörök betöltésére meghirdetett pályázatokban pontosan és egyértelműen kell megfogalmazni azokat a követelményeket, amelyek az adott munkakör betöltésénél relevánsak (iskolai végzettség, tudományos fokozat, szakirányú képzettség, gyakorlati idő, magatartási követelmények stb.). Indokolt külön kitérni azokra a sajátosságokra, amelyek a munkakör betöltésénél előnyt jelentenek.

Célszerű ismertetni azokat a kedvező feltételeket, amelyek vonzóvá tehetik a potenciális jelentkezők számára meghirdetett állást.

A CSFK-nál alkalmazott humánerőforrás-kiválasztási eljárások:

- állásinterjúk,
- szakmai önéletrajz,
- motivációs levél,
- végzettséget igazoló dokumentumok.

A közalkalmazotti jogviszony létesítésére vonatkozó részletes szabályokat és eljárási rendet külön főigazgatói utasítás tartalmazza.

A humánerőforrás-stratégia lényeges eleme a teljesítménymenedzsment, mely azt tartalmazza, hogy az egyes kutatóknak, nem kutatóknak mit kell tenniük ahhoz, hogy a CSFK stratégiai, taktikai és operatív céljai megvalósuljanak.

A teljesítménymenedzsment-rendszer három, egymással összekapcsolódó, alapvető részrendszert ölel fel:

- teljesítménytervezési-rendszer,
- teljesítménymérési-rendszer,
- teljesítményértékelési-rendszer.

Évente legalább egy alkalommal a kutatási tervek célértékei alapján főigazgatói szinten meg kell tervezni az intézményi stratégia végrehajtásához szükséges feladatokat, munkaköröket, a szükséges kompetenciákat és az azokhoz kapcsolódó alkalmazotti képzési igényeket.

A képzések költséghatékonyságának érvényesítése megköveteli, hogy a dolgozó lehetőség szerint a munkaidőalapot kímélő módon vegyen részt a szükséges képzésekben, de tartózkodjon a felesleges, „túlképzettséghez” vezető képzésektől, amelyeket csak rendkívül indokolt esetben célszerű támogatni.

A CSFK főigazgatója a kontrollkörnyezeten belül

- köteles olyan szabályzatokat kiadni, folyamatokat kialakítani és működtetni a szervezeten belül, amelyek biztosítják a rendelkezésre álló források szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását,
- köteles elkészíteni és rendszeresen aktualizálni a költségvetési szerv ellenőrzési nyomvonalát, amely a költségvetési szerv működési folyamatainak szöveges, táblázatokkal vagy folyamatábrákkal szemléltetett leírása, amely tartalmazza különösen a felelősségi és információs szinteket és kapcsolatokat, irányítási és ellenőrzési folyamatokat, lehetővé téve azok nyomon követését és utólagos ellenőrzését,
- köteles szabályozni a szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjét. A CSFK vezetőjének felelőssége érvényre juttatni a költségvetési szerv működésében a szakmai felkészültség, a

pártatlanság és elfogulatlanság, az erkölcsi fedhetetlenség értékeit, valamint biztosítani a közérdekek előtérbe helyezését az egyéni érdekekkel szemben.

A szabályzatokkal kapcsolatban a CSFK főigazgatójának a következő elveket és eljárásokat kell betartania:

Elvek

- a CSFK mindig a hatályos központi jogszabályoknak, irányelveknek, útmutatásoknak a szem előtt tartásával lássa el a belső szabályozási feladatait, legyen tájékozott ezekről a központi szabályokról;
- vegye figyelembe az MTA által meghatározott követelményeket a belső szabályozásnál;
- tegyen eleget a hatályos jogszabályok alapján kötelezően előírt belső szabályozási követelményeknek, gondoskodjon a kialakított belső szabályok megismertetéséről;
- kerüljenek feltárára a CSFK működése során, a helyi sajátosságok miatt szabályozandó területek, majd elkészítésre a vonatkozó szabályzatok, előírások.

Eljárások

A szabályozottság érdekében a következő eljárásokat kell lefolytatni:

- meg kell határozni azokat a területeket, amely területek szabályozásáról a központi előírások kötelező előírásai miatt kell gondoskodni;
- objektív kockázatelemzés segítségével fel kell tární azokat a területeket melyek
 - = szabályozása (anélkül, hogy azt kötelező központi előírás kötelezővé tenné) szükséges az intézmény működési, szervezeti, illetve az ellátott feladatok sajátossága miatt,
 - = szabályozását gyakran felül kell vizsgálni, mivel jelentős kockázati területet jelöl
 - = szabályozását előtérbe kell helyezni, mivel meghatározó az intézmény tevékenysége számára;
- A szabályozottság megfelelő minősége érdekében a szabályozottságot felül kell vizsgálni. A felülvizsgálatnál figyelembe kell venni a
 - = munkafolyamatba épített vezetői ellenőrzés tapasztalatait,
 - = a belső és külső ellenőrzés megállapításait, észrevételeit
- a felülvizsgálat során a módosítási javaslatokat meg kell beszélni az adott szabályozási területtel közvetlen kapcsolatban lévő dolgozókkal, illetve a szabályozott működési folyamathoz tartozó folyamatgazdákkal.

A CSFK gazdálkodással kapcsolatos szabályzatainak felsorolását a jelen szabályzat 1. pontja tartalmazza.

A gazdaságosság követelményének érvényesülése a CSFK-ban a következő:

Elvek

Az első szintű pénzügyi és ellenőrzési feladatok ellátása során a főigazgató feladata, hogy

- a feladatai ellátására szolgáló bevételi és kiadási előirányzatokkal,
- a létszám-előirányzattal, valamint
- a rendelkezésre álló vagyonnal úgy gazdálkodjon, hogy annak során vegye figyelembe a gazdaságosság követelményeit.

Beszerezéseknél a megfelelő minőséget a legalacsonyabb áron kell biztosítani.

A gazdaságosság követelménye az, hogy adott feladat, tevékenység ellátásához felhasznált erőforrások költségei – a minőség fenntartása mellett – optimalizálva legyenek.

Egy szerv akkor működik gazdaságosan, ha a rendelkezésre álló erőforrásokból költség hatékony módon szerzik be, használják fel azokat az eszközöket és emberi erőforrást, amelyek a feladat, tevékenység ellátásához szükségesek.

Eljárások

A gazdaságosság érdekében a következő eljárások alkalmazását kell mérlegelni:

- szükség, és lehetőség szerint, indokolt esetben gazdaságossági számítás készítése (új feladatok, a feladatok lényeges feltételeinek a megváltozása esetén)
- a bevételi és kiadási előirányzatok és azok felhasználása vonatkozásában: erre azért van szükség, mert nem gazdaságos a kiadási előirányzatok felhasználása akkor, ha nem veszik figyelembe azt, hogy mikor, honnét lehet a legolcsóbban megszerezni a működéshez, feladatellátáshoz szükséges eszközöket, készleteket, vásárolt szolgáltatásokat;
- a létszám-előirányzatok felhasználása tekintetében: a létszám előirányzatok felhasználása akkor gazdaságos, ha a létszámszükségletet a megfelelő minőség biztosításával a legolcsóbban oldják meg;
- a vagyongazdálkodás során: a feladatok lényeges feltételeinek a megváltozása esetén fontos feladat a gazdaságossági számítás, mert ki kell számítani, hogy adott feladat ellátását hogyan lehetne a meglévő vagyonnal úgy ellátni, hogy az a legkevesebb költséggel járjon. (pl.: nem működik egy szerv, szervezeti egység gazdaságosan akkor, ha egy indokoltnál nagyobb épületben működik, stb.).

A gazdaságosság szem előtt tartása érdekében folyamatosan ellenőrizni kell azokat a forrásokat, melyektől a szerv beszerzi a feladatellátásához szükséges külső forrásokat. A lehetséges beszállítókat is figyelemmel kell kísérni és mindig a legkedvezőbb ajánlatot kell választani.

A szabályzatok ezen elveknek megfelelően kerültek kialakításra

Kiemelt területek a gazdaságossággal kapcsolatban

- pénzügyi-gazdálkodási területen az anyag, a készlet és a vásárolt szolgáltatások beszerzésével foglalkozó tevékenységek,
- a létszám és a személyi juttatások előirányzata és felhasználása, ezek egészére, és elemezhető tételeire vonatkozóan.

Ellenőrzési nyomvonal

Az ellenőrzési nyomvonal fogalma, tartalma

Az ellenőrzési nyomvonal a CSFK

- tervezési folyamatainak,
- lebonyolítási folyamatainak, valamint az
- ellenőrzési folyamatainak leírása.

Az ellenőrzési nyomvonal leírás

- szöveges, illetve
- táblázatba foglalt, valamint
- folyamatábrákkal szemléltetett dokumentum.

A CSFK az ellenőrzési nyomvonalakat táblázatos formában készítette el.

A főigazgató feladata az ellenőrzési nyomvonallal kapcsolatban

A főigazgató köteles elkészíteni, illetve elkészíttetni a CSFK ellenőrzési nyomvonalát.

Az ellenőrzési nyomvonal a szervezeti és működési szabályzatban való rögzítése

Az ellenőrzési nyomvonal a jelen szabályzat 1-11. számú mellékletei.

Az egyes ellenőrzési nyomvonalak

Ellenőrzési nyomvonalak:

- beszámoló készítés
- pályázatok
- szolgáltatások
- készletek
- felújítás
- beruházás
- leltár és leltározás
- házipénztár
- felesleges eszközök és vagyontárgyak
- a közbeszerzés keretében történő beszerzés.

Szervezeti integritást sértő események kezelésének rendje

A szervezeti integritást sértő esemény fogalom mind a korábbi „szabálytalanságok” fogalmi körét, mind az íratlan és egyéb értékalapú szabályok megsértésének eseteit lefedi (visszaélés, csalás, korrupció, etikai és tudományetikai vétség stb.), megfelelve az integritás legszélesebb értelemben vett definíciójának. "A Szervezeti integritást sértő események kezelésének rendje" célja annak elősegítése, hogy a Kutatóközpont működésével kapcsolatosan felmerülő szervezeti integritást sértő események kezelése egységes rendszerben történjen; kialakulásuk megelőzésére (illetve bekövetkezésük esetében annak feltárására, szükség esetén a felelősség megállapítására, intézkedések megtételére) sor kerüljön

4.2. Integrált kockázatkezelési rendszer

"... a kockázatok nem atomi részecskéek formájában bukkannak fel, hanem komplex szerveződések részei, amelyeket az események sorozata alakít. ... nincs kockázatosabb annál, mint hogy a kockázatokat elválasztjuk egymástól, és elszigetelten vesszük tekintetbe, hogy aztán egyenként tiltsuk meg a vállalásukat." (Roger Scruton: Zöld filozófia, 110. oldal)

4.2.1. Vonatkozó jogszabályok, szabályzások és ajánlások

- A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 7.§ (1)
- Magyarországi Államháztartási Belső Kontroll Standardok (Nemzetgazdasági Minisztérium, útmutató) 2012. XII.; 2. pont
- Belső Ellenőrzési Kézikönyv Minta (Nemzetgazdasági Minisztérium) 2013 február
- MTA CSFK SZMSZ 19.1.2 pont

4.2.2. Fogalmak

Kockázat: általánosságban úgy határozható meg, hogy az valamilyen esemény, tevékenység, vagy tevékenység elmulasztása, amely a jövőben valószínűleg bekövetkezik, és ha bekövetkezik, akkor ennek általában negatív, egyes esetekben viszont pozitív hatása van az adott szervezet céljainak elérésére. A negatív kockázatok eredhetnek abból, hogy a hátrányos események bekövetkeznek, vagy abból, hogy a kedvező lehetőségeket nem realizálják. A pozitív kockázatok pedig, felismerésük esetén, lehetőséget nyújtanak a célok gyorsabb, hatékonyabb, gazdaságosabb, eredményesebb elérésére.

Más megfogalmazásban: a kockázat a fenyegetettség mértéke, amely egy fenyegetés bekövetkezése gyakoriságának (bekövetkezési valószínűségének) és az ez által okozott kár nagyságának a függvénye.

Kockázatelemzés: a szervezeti környezetek, a folyamatok által előálló értékeknek, ezek sérülékenységének (gyenge pontjainak), fenyegetéseinek, a várható károknak és ezek gyakoriságának felmérése útján a kockázatok feltárása és értékelése.

Kockázatkezelés: a szervezetre ható kockázatok csökkentésére irányuló intézkedésrendszer kidolgozása és végrehajtása.

Kockázatokkal arányos védelem: a szervezeti folyamatok, rendszerek olyan kontrollok által megvalósított védelme, amelynek során az alkalmazott kontrollok költségei arányosak a fenyegetések által okozható károk értékével. A szervezeteket számos veszélyforrás érvényre jutása veszélyezteti. Ezek különböző bekövetkezési valószínűséggel rendelkeznek, ugyanakkor érvényre jutásuk esetén különböző méretű kárkövetkezésményre lehet számítani. Mivel a kontrollintézkedések megvalósítására allokálható erőforrások általában korlátosak, a gyakorlatban nem lehetséges minden veszélyforrással szemben megfelelő intézkedést alkalmazni. Ki kell választani a legnagyobb kockázatot jelentő tényezőket, és azokat a kontroll intézkedéseket kell alkalmazni, amelyek ezek bekövetkezését akadályozzák meg, és esetleges bekövetkezésük esetén a lehetséges kárkövetkezésményeket csökkentik.

Kockázatkezelési szabályzat: Az érintett szervezet megfogalmazza, a szervezetre érvényes követelmények szerint dokumentálja, és a szervezeten belül kihirdeti a kockázatkezelési szabályzatát; belső szabályozásában, vagy magában a kockázatkezelési szabályzat dokumentumban meghatározza a kockázatkezelési szabályzat felülvizsgálatának és frissítésének gyakoriságát. A szabályzat kiterjed:

- a lehetséges kockázatok felmérésére;
- a kockázatok kezelésének felelősségére;
- a kockázatok kezelésének megfelelő minőségére

Veszélyforrás: mindaz, aminek bekövetkezésekor a folyamatok, rendszerek működésében nem kívánt állapot jön létre, az erőforrások biztonsága sérülhet.

Sérülékenység: gyenge pont, megfelelő szintű kontroll hiánya, amely kihasználásával a kompromittált folyamaton, rendszeren keresztül szándékos vagy gondatlan károkozás, visszaélés történhet.

Kockázati terület: az MTA CSFK működésének olyan funkcionális és nem feltétlenül funkcionális összetevői, amelyek a kockázatkezelés során önállóan vannak kezelve. (Például informatika, gazdálkodás, infrastruktúra, szervezeti, szabályozási, HR, stb. területek)

Kontrollpontok: olyan folyamat elemek, csomópontok, ahol a folyamat eredményes működése szempontjából fontos ellenőrzési lépéseket valósítanak meg.

MTA CSFK specifikus meghatározások:

Folyamatok: A tudományos kutatást, illetve az intézmény működését támogató szokásos „folyamatok” (pl. gazdálkodás) mellett az MTA CSFK esetében a folyamatok tágabb értelemben a kutatási tevékenységet, mint az intézmény alaptevékenységét is magukban foglalják.

Folyamatgazda: azok az adott folyamatot jól ismerő felelős személyek, akiket az intézmény vezetője a kockázatkezelési eljárás szempontjából szükséges, az adott folyamatra vonatkozó felmérési és elemzési feladatok ellátására kijelöl. Feladataik és tevékenységük leírása a 6. és 7. fejezetekben található. A kinevezett folyamatgazdák felsorolása a Szabályzat 1. sz. mellékletében (8.1 fejezet) található.

4.2.3. Az MTA CSFK kockázatkezelésének irányelvei

A vonatkozó szabályozáson és hivatalos útmutatókon alapuló irányelvek:

- **A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet előírásai a kockázatok kezelésével kapcsolatban:**
 7. § (1) A költségvetési szerv vezetője köteles kockázatkezelési rendszert működtetni.
 - (2) Az (1) bekezdésében előírt tevékenység során fel kell mérni és meg kell állapítani a költségvetési szerv tevékenységében, gazdálkodásában rejlő kockázatokat, valamint meg kell határozni az egyes kockázatokkal kapcsolatban szükséges intézkedéseket, valamint azok teljesítésének folyamatos nyomon követésének módját.
 8. § (1) A költségvetési szerv vezetője köteles a szervezeten belül kontrolltevékenységeket kialakítani, melyek biztosítják a kockázatok kezelését, hozzájárulnak a szervezet céljainak eléréséhez.
 - (2) A kontrolltevékenység részeként minden tevékenységre vonatkozóan biztosítani kell a folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzést.

- **Magyarországi Államháztartási Belső Kontroll Standardok 2. pont – Kockázatkezelési rendszer alapján:**
 - Meg kell határozni és fel kell mérni a kockázatokat
 - El kell végezni a kockázatok elemzését
 - A beazonosított kockázatokat kezelni kell
 - A kockázatkezelés teljes folyamatának éves gyakoriságú felülvizsgálata
 - Kiemelt figyelem fordítandó az integritást sértő kockázatok kezelésére

4.2.4.A kockázatkezelés módszertana

Az itt megadott módszerek a vonatkozó szabályozások, ajánlások és a kockázatkezelés általános szakmai módszerei szerint kerültek leírásra, szükség szerint figyelembe véve az MTA CSFK sajátosságait.

4.2.4.1 Az MTA CSFK általános kockázatkezelési eljárása

4.2.4.1.1 A kockázati területek

Az MTA CSFK-nak az általános működéséhez kapcsolódó kockázatok összességét kezelnie kell. Így kockázatkezelési tevékenysége a következő főbb csoportokra terjed ki:

1. Szakmai (kutatási, tudományos) feladatellátással kapcsolatos kockázatok
főigazgató, intézetigazgatók	Folyamatgazda:
2. Az intézmény szervezeti irányításában rejlő kockázatok
főigazgató, intézetigazgatók	Folyamatgazda:
3. Humánerőforrás-gazdálkodásban rejlő kockázatok
főigazgató, intézetigazgatók	Folyamatgazda:
4. Külső szervezetekkel való együttműködésben rejlő kockázatok:
Folyamatgazda: főigazgató, intézetigazgatók	
5. Kutatási, tudományos feladatellátással (projektekkel) kapcsolatos pénzügyi és adminisztratív kockázatok
Folyamatgazda: gazdasági vezető, pályázati ügyintéző	
6. Tervezésből, pénzügyi és egyéb erőforrások rendelkezésre állásából eredő kockázatok
Folyamatgazda: gazdasági vezető, intézeti szinten: intézetigazgatók	
7. Számviteli folyamatokkal kapcsolatos kockázatok
Folyamatgazda: gazdasági vezető	
8. Szabályozásból (külső, belső) és annak változásából eredő kockázatok
Folyamatgazda: főigazgató, gazdasági vezető, kockázatkezelési felelős	
9. Az iratkezeléssel, irattárazással kapcsolatos kockázatok
Folyamatgazda: főigazgatói titkárnő	
10. Közbeszerzéssel kapcsolatos kockázatok
Folyamatgazda: közbeszerzési referens	
11. Működésből, üzemeltetésből eredő kockázatok
Folyamatgazda: műszaki felelős, informatikai koordinátor, intézeti szinten: intézetigazgatók	
12. Informatikai rendszerekkel, valamint adatkezeléssel és adatvédelemmel kapcsolatos kockázatok
Folyamatgazda: Informatikai koordinátor, adatvédelmi felelős, intézeti szinten: intézetigazgatók	
13. A belső kontrollrendszerben rejlő kockázatok
Folyamatgazda: főigazgató, szervezeti egységek vezetői	
14. Integritást sértő kockázatok
Folyamatgazda: főigazgató, szervezeti egységek vezetői, kockázatkezelési felelős	

A lista a mindenkor aktuális kockázatelemzés és elemzés során bővíthet, módosulhat (a részletek és azok változása az aktuális kockázatelemzési táblázatokban követhető nyomon).

4.2.4.1.2 Eljárások

Az MTA CSFK a kockázatok kezelése során a **kockázatokkal arányos védelem elvét** kell, hogy alkalmazza, azaz kellően nagy időintervallumban a kontrollok (kockázatok felmérése, elemzése és intézkedések) költségeinek arányosnak kell lennie a potenciális kárértékkel, azaz a kontrollokra csak akkora erőforrást (anyagi, humán) és olyan módon szükséges fordítani, hogy ezáltal a kockázatok elviselhető szintre kerüljenek („maradvány kockázatok”).

A kockázatkezelési eljárás fő lépései:

- Folyamatok feltérképezése
- Kockázatok felmérése
- Kockázatok elemzése
- Kockázatok rangsorolása
- A kiemelt kockázatok kezelése (elfogadott szintre csökkentése)
- A kockázatok nyilvántartása

Az MTA CSFK a kockázatelemzések inputjainak meghatározásához figyelembe veszi a következő tényezőket:

- Ismert kockázati tényezők
- Változások bekövetkezése (vagyonelem, folyamatok)
- Új veszélyforrások megjelenése
- Jelentősen megváltozik az MTA CSFK tevékenysége (Új feladatok jelennek meg vagy a meglévők jelentősen módosulnak.)
- Jelentősen megváltozik a szervezet. (Új szervezeti egységek jelennek meg.)

A kockázatelemzés célja, hogy azonosítsa, elemezze, rangsorolja és dokumentálja a szervezet folyamataiban és főbb szervezeti egységeinél létező kockázatokat.

4.2.4.2 Kockázatok felmérési módszere

A szokásos kockázatkezelési módszertani eljárások szerint az egyes működési területekre hivatalosan kijelölt folyamatgazdák együttműködésével végzik a felmérést.

Az MTA CSFK az alaptevékenységét négy kutatóintézetten keresztül végzi, melyek működése ugyan hasonló, de kutatási tevékenységük jellege illetve szervezeti felépítésük egyes különbözőségei miatt eltérő kockázatokkal szembesülhetnek.

Az MTA CSFK főigazgatója a szervezeti folyamatgazdákat (ld. 12. sz. melléklet) kéri fel a kockázatelemzési táblázat elsődleges kitöltésére.

A kockázatelemzés első lépése a szervezet folyamatainak meghatározása. Ehhez kiindulópontot ad a Magyarországi Államháztartási Belső Kontroll Standardok (Nemzetgazdasági Minisztérium, útmutató), amely alapján az induló (2015. decemberi) kockázatelemzési táblázat elkészült. Ez a táblázat a kockázatoknak a folyamatgazdákkal történő felmérése során kiegészülhet, módosulhat. A további, rendszeresen ciklikusan elvégzett kockázatelemzések során mindig a legfrissebb kockázatkezelési táblázat adja a kiindulási alapot.

Az MTA CSFK esetében a „folyamatok” fogalmat tágan kell értelmezni. Az intézmény lényegi célja a magas színvonalú tudományos kutatás – ezt sokkal inkább lehet tevékenységnek, mint folyamatnak nevezni. A kockázati források feltárásakor elsősorban ennek a tevékenységnek az érdekeit kell figyelembe venni, ezért a következőkben a kockázatkezelési szakirodalomban és a vonatkozó szabályozásokban használt „folyamatok” fogalomba ez a tevékenység is beleértendő (a tudományos kutatást, illetve az intézmény működését támogató egyéb szokásos „folyamatok” mellett).

A folyamatgazdákkal folytatott megbeszélés során az általános összefüggésekből kiindulva, fokozatosan el kell jutni az egyedi jellemzők megértéséig. A megbeszélésen figyelemmel kell lenni az alábbiak feltárására:

A folyamat célja és tárgya:

Meg kell ismerni a folyamat célját és tárgyát, valamint a vezetőség által meghatározott, a célok elérése szempontjából fontos tényezőket. A folyamat céljainak közvetlenül kapcsolódniuk kell a szervezet céljaihoz, illetve a meglévő egyéb célokhoz (pl. jogszabályi megfelelés).

A folyamat általános jellemzése:

A folyamatok kezdete, vége, kulcsfontosságú inputjai, outputjai, eredményei és változásai, a részfolyamatok, technológiai hatások a folyamatra, illetve más vonatkozó és fontos információk.

Folyamatok relatív fontosságának meghatározása

A következő lépés az adott folyamat relatív fontosságának meghatározása, amely alatt az adott folyamatoknak a célkitűzések elérésében jelentett szerepét kell érteni, amely a kockázatelemzés során az adott folyamat súlyát fogja megadni, ezáltal hozzájárulva a kockázatelemzés és a tervezés minőségének növeléséhez. Az adott folyamat relatív jelentőségét mindig az aktuális szervezeti célokhoz való hozzájárulás mértékéhez képest állapítjuk meg.

Kockázati tényezők meghatározása

A kockázatok felmérését végző személynek (akit a főigazgató esetleg kér fel) az érintett folyamatgazdákkal együttműködve az egyes folyamatokhoz hozzá kell rendelnie az általuk ismert, vagy feltételezhető kockázatok (kockázati tényezőket), amelyek az adott folyamat esetében relevánsak, azaz befolyásolni tudják az adott folyamat végrehajtását, végső soron a szervezet céljainak elérését.

A folyamatok és kockázatok felmérését támogató kockázatelemzési táblázat a 14. sz. mellékletben található. Ez a táblázat mindig csak kiindulópont – a felmérésben résztvevők szükség és igény szerint további kockázati elemekkel bővíthetik a táblázatot.

Az egyes szervezeti egységek által meghatározott kockázatelemzési táblázatokat a kockázatkezelési felelős összegezi. Az MTA CSFK erőforrásainak hatékony felhasználása érdekében egységesen és központilag kell kezelni minden olyan kockázatot, amelynél ez értelmesen és eredményesen megtehető.

4.2.4.3 Kockázatelemzési, -értékelési, -besorolási módszertan

A kockázatok elemzésénél, értékelésénél alapvetően két meghatározó jellemző vizsgálatát szükséges elvégezni:

- A kockázat bekövetkezésének valószínűsége;
- A kockázat bekövetkezésének hatása (a szervezeti célok elérésére gyakorolt hatás);

A főigazgató által felkért **kockázatkezelési bizottság** (tagjai jellemzően a folyamatgazdák) minden egyes – a vizsgált terület felelősségi körébe tartozó - kockázatra vonatkozóan meg kell határozni a kockázati valószínűséget és hatást. A bekövetkezési valószínűséget és a hatást 1-5-ig egész értékkel szükséges megadni, ahol az 1 kevésbé valószínű értéket, ill. kis hatást, az 5 nagyon valószínű értéket, ill. kiemelten fontos hatást jelent.

A hatástényezők a vezetők kockázati toleranciája alapján kerülnek meghatározásra. Ezen toleranciák a vezetők kockázathoz való viszonyulásának, valamint a kockázati tényező alapjául szolgáló célkitűzés fontosságának felelnek meg.

Az egyes folyamatok számszerűsített kockázati értékének meghatározása a fontosság, hatás és valószínűségi értékek szorzataként kerül meghatározásra. A kalkulációt a kockázatelemzési táblázat elvégzi, és a számérték mellett színekkel is jelzi, hogy a kalkulált kockázati érték alapján az adott kockázati tényező alacsony, közepes, vagy magas kockázati kategóriába esik.

A kockázatelemzés során törekedni kell a teljes kép megértésére, ezért fel kell tárnunk, hogy jelenleg milyen kontrollok (kontrollpontok) vannak beiktatva a folyamatokba. A **kontrollpontok** olyan folyamat elemek, csomópontok, ahol a folyamat eredményes működése szempontjából fontos ellenőrzési lépéseket valósítanak meg. A kockázatelemzés során a legfontosabb kontrollpontokat fel kell tárnunk, hogy a felelős vezetők lássák a jelenleg alkalmazott kontrollok rendszerét, és a kockázatkezelési döntésekhez támogatást kapjanak. Az adott kockázati tényezőhöz rendelhető kontrollpontokat a kockázatelemzési segédlet táblázat megfelelő oszlopában szükséges rögzíteni.

4.2.4.4 Kockázatkezelési javaslatok kidolgozásának módszerei

A kockázatelemzés végeredményének kialakításához az előzőekben végrehajtott elemzési, értékelési folyamat eredményeként összevetésre kerülnek:

- az egyes folyamatok átfogó kockázatelemzése (valószínűség és hatás alapján); ezen tényezőkből alakul ki az elemzés végeredménye, amely a folyamat összesített kockázatai értékelését adja.
- a kontrollpontok azonosítása.

Az értékek alapján a következő besorolások alkalmazhatók (a színkód a Kockázatelemzési táblázatban használtaknak megfelelő):

- **Nem elfogadható kockázatok (kockázati érték 20-25 között).** Ezekben az esetekben azonnali akcióterv és intézkedés készítése javasolt a hiányosságok megszüntetésére.
- **Kiemelt figyelmet igénylő, rövid távon felszámolandó kockázatok (kockázati érték 15-19 között).** Ezekben az esetekben javasolt, hogy a hiányosság megszüntetését az MTA CSFK-nak fél éven belül be kell fejeznie, a szükséges intézkedéseket 1 év alatt meg kell hoznia és végrehajtásukat a lehető legrövidebb idő alatt el kell kezdenie.
- **Rövid távon felszámolandó kockázatok (kockázati érték 10-14 között).** Ezekben az esetben a hiányosságok megszüntetését az MTA CSFK-nak 1 éven belül be kell fejeznie.
- **Alacsony szintű kockázatok (kockázati érték 10 alatt).** Ebben a körben kielégítőek az általános kontroll intézkedések, a hiányosság kezelhető szinten belül tartható.

Az értékelés végeredménye mutatja meg, hogy elsődlegesen mire irányuljon a kockázatkezelési erőforrások elosztása az kockázatkezelés tervezési szakaszában, valamint azt, hogy mely területek kerüljenek a kockázatkezelés fókuszába.

A kockázatkezelési javaslatok kidolgozásánál a folyamat jellegével összefüggő alábbi kérdések megválaszolása segít a **jelentős kockázatok** kezelési javaslatainak kidolgozásában:

- Melyek azok a tényezők, amelyeknek jól kell működniük ahhoz, hogy a folyamat a céloknak megfelelően funkcionáljon?
- A folyamaton belül milyen hiba, gyengeség akadályozhatja a célok teljesítését?
- Tartalmaz-e a folyamat eredendően olyan feltételt, amely gazdasági vagy egyéb veszteséget eredményezhet?

A végleges kockázatelemzést meg kell vitatni az érintett vezetőkkel és a legfontosabb folyamatokért felelős személyekkel annak érdekében, hogy a felmérés logikai alapja közös értelmezést nyerjen, illetve a kockázatelemzés eredményére vonatkozóan konszenzus alakuljon ki. Ennek fórumai a kockázatkezelési vezetői megbeszélések, amelyeket az MTA CSFK a kockázatfelmérés periódusa szerinti rendszerességgel tart meg a tervezés időszakában.

A kockázatok kezelése a kontroll intézkedések rangsorolását, értékelését és megvalósítását jelenti. Mivel az összes kockázat kiküszöbölése általában nem lehetséges, ezért a felső vezetés, valamint a szakterületi vezetők felelőssége a legmegfelelőbb óvintézkedések megvalósítása a szervezet alapfeladatát érintő kockázatok elfogadható szintre csökkentése céljából úgy, hogy eközben a szervezet erőforrásaira a lehető legenyhébb kedvezőtlen következmények háruljanak (költség-hatékony kockázatkezelés).

Alacsonyabb kockázati szint érhető el az alábbi kockázatcsökkentési lehetőségek alkalmazásával:

A kockázat felvállalása

A lehetséges kockázat elfogadása az adott folyamat tekintetében;

A kockázat elkerülése

A kockázat elkerülése az okok és/vagy a következmények kiküszöbölésével (például egy informatikai rendszer bizonyos funkcióinak használatáról való lemondás vagy a rendszer teljes lezárása kockázatok azonosítása esetén);

A kockázat bekövetkezésének korlátozása

A kockázat bekövetkeztének korlátozása olyan kontroll intézkedések megvalósításával, melyek minimalizálják egy sebezhetőség kihasználásával járó esemény bekövetkezésének valószínűségét és/vagy az ilyen események káros hatását (például megelőző, korlátozó és észlelő óvintézkedések);

Kockázat tervezés

A kockázatok kezelése kockázatcsökkentési terv kialakításával, amely rangsorolja, megvalósítja és életben tartja az óvintézkedéseket;

Kockázat áthárítás

A kockázat átvitele a károk ellensúlyozását biztosító egyéb lehetőségek körébe (például biztosítás kötés);

Költség-haszon elemzés és maradványkockázat

A javasolt új vagy javított kontroll intézkedések költség-haszon elemzése az alábbiakat foglalja magába:

- Az új vagy javított óvintézkedések hatásának meghatározása,
- Az új vagy javított óvintézkedések elmulasztásából eredő következmények meghatározása;
- A megvalósítás költségeinek becslése, mely többek között a következőket tartalmazhatja: hardver és szoftver vásárlás; kiegészítő szabályzatok és eljárások megvalósítási költségei; a javaslatoknak megfelelő új alkalmazottak bérköltségei; oktatási költségek; karbantartási költségek;
- A megvalósítás költségeinek és hasznának felmérése a folyamat kritikusságának tükrében, meghatározandó az új kontroll intézkedések bevezetésének fontosságát azok költségeinek és relatív kihatásának függvényében.

A felelős vezetőknek meg kell vizsgálniuk, hogy az új vagy javított óvintézkedések következtében milyen mértékben csökkent a kockázati szint az ezt meghatározó két paraméter (a bekövetkezési valószínűsége, illetve hatása) szempontjából. **Az új vagy javított kontroll intézkedések megvalósítása után maradt kockázat a maradványkockázat.**

Amennyiben a maradványkockázat nem csökken le egy elfogadható szintre, a kockázatkezelés ciklikus folyamatát meg kell ismételni mindaddig, amíg a – szükséges intézkedések foganatosításával – a maradványkockázat kellő szintre csökkenthető.

4.2.5 Szervezeten belüli kockázatkezelési tevékenységek meghatározása

4.2.5.1 Eljárásrend (folyamatok, tevékenységek és felelőségek a szervezeten belül)

A kockázatkezelési folyamat végrehajtásában a MTA CSFK folyamatgazdái és a főigazgató által felkért dolgozók vesznek részt.

4.2.5.1.1. Folyamat nyilvántartás összeállítása

A kockázatkezelési folyamat végrehajtása a folyamatok listájának összeállításával/ karbantartásával kezdődik. Ezeket az általános értelemben vett folyamatokat a kockázatkezelési táblázat tartalmazza. Ez a nyilvántartás/táblázat a folyamatosan/ciklikusan végzett kockázatkezelés során rendszeresen frissül.

4.2.5.1.2. Folyamatokat és vagyontárgyakat fenyegető veszélyforrások nagyvonalú elemzése

A folyamatokat és vagyontárgyakat fenyegető ismert veszélyforrások alapszintű elemzése minden szükségesnek mutakozó esetben elvégzendő. Indikációja lehet ennek a lépésnek a végrehajtására például a felsőszintű vezetői értekezleten elhangzó, kockázatokra utaló felvetés. Célja, hogy a kockázatkezelésben érintett vezetőkkel folytatott rövid interjú során feltárja azokat az ismert kockázatokat, amelyek elhárítása, mérséklése azonnali intézkedéseket igényel.

4.2.5.1.3. Javaslat azonnali intézkedések elvégzésére

A 3. lépésként a főigazgatói megbízott szükség szerint a következőket végzi el:

- a nagyvonalú elemzés alapján azonosítja a gyorsan, kevés erőforrással és hatékonyan kiküszöbölhető, illetve azonnali intézkedést követelő hiányosságokat;
- az érintett szervezeti egységek vezetőinek együttműködésével javaslatot tesz az azonnali intézkedések végrehajtására.

Az így kezelendő hiányosságok közé tartozhatnak például:

- szabályzatok hiányosságai;
- szabályzatok be nem tartása;
- hiányos vagy nem megfelelő eljárásrendek;

- balesetet, életveszélyt jelentő helyzet;
- IT biztonságot veszélyeztető körülmények, nem megfelelő rendszerbeállítások.

4.2.5.1.4. Részletes kockázatelemzés elvégzése

Az azonnali intézkedésekre tett javaslatot követően a kockázatkezelési felelős a főigazgató által esetileg felkért kockázatkezelési megbízottal és az érintettek együttműködésével elvégzi a részletes kockázatelemzést a 6. fejezetben foglaltak alapján.

1. A folyamatgazdák együttműködésével a kockázatkezelési felelős kitölti a kockázatelemzési táblázatot és végrehajtja a kockázatelemzést – különös tekintettel a 4.2.4.2 fejezet módszertani konkrétumaira;
2. A kockázatkezelési felelős elkészíti a kockázatelemzés szöveges értékelését, és a jelentést a kockázatelemzési táblázattal együtt továbbítja az érintett vezetők és folyamatgazdák felé.

A főigazgató által a kockázatkezelésre felkért megbízott az érintett illetékes vezetők bevonásával és a folyamatgazdák támogatásával cselekvési terv javaslatot készít (amely lehet a már meglévő korábbi cselekvési terv módosítása) a hiányosság megszüntetése érdekében. Szükség esetén az érintett illetékes vezető és a folyamatgazda szakmai megítélése alapján az egyes kezelendő kockázatokhoz többféle cselekvési/intézkedési alternatíva is kidolgozható; jelezve azok előnyeit és hátrányait.

4.2.5.2 Döntési mechanizmus a kezelendő kockázatokra

Az intézkedési vagy cselekvési terv javaslat a következőket tartalmazza:

- Kockázat megnevezése;
- Szükséges intézkedés;
- Az intézkedésért felelős személy;
- Az érintett folyamat/projekt/szervezeti egység;
- Határidő;
- Megvalósítás státusz.

A kockázatkezeléssel a kockázatkezelési felelős és az érintett vezető(k), folyamatgazdá(k) a cselekvési tervet felhasználva közösen döntési javaslatot terjesztenek elő az MTA CSFK főigazgatójának, aki dönt az intézkedési terv jóváhagyásáról. Szükség esetén az egyes kezelendő kockázatokhoz többféle döntési alternatíva is előterjeszhető; értékelve az egyes lehetőségek előnyeit és hátrányait.

A konkrét védelmi intézkedések a főigazgató által jóváhagyott cselekvési terv és az arra vonatkozó végrehajtási utasítás szerint az érintett/kijelölt vezető irányításával kerülnek végrehajtásra.

A kockázatkezelési megbízott az elfogadott intézkedési terv, majd a végrehajtott intézkedések alapján aktualizálja a kockázatkezelési táblázatot. Gondoskodik az egyes időszakokra vonatkozó kockázatkezelési táblázatok, valamint az azokhoz kapcsolódó elemzések, előterjesztések és döntések idősoros archiválásáról (megőrzési idő: 5 év).

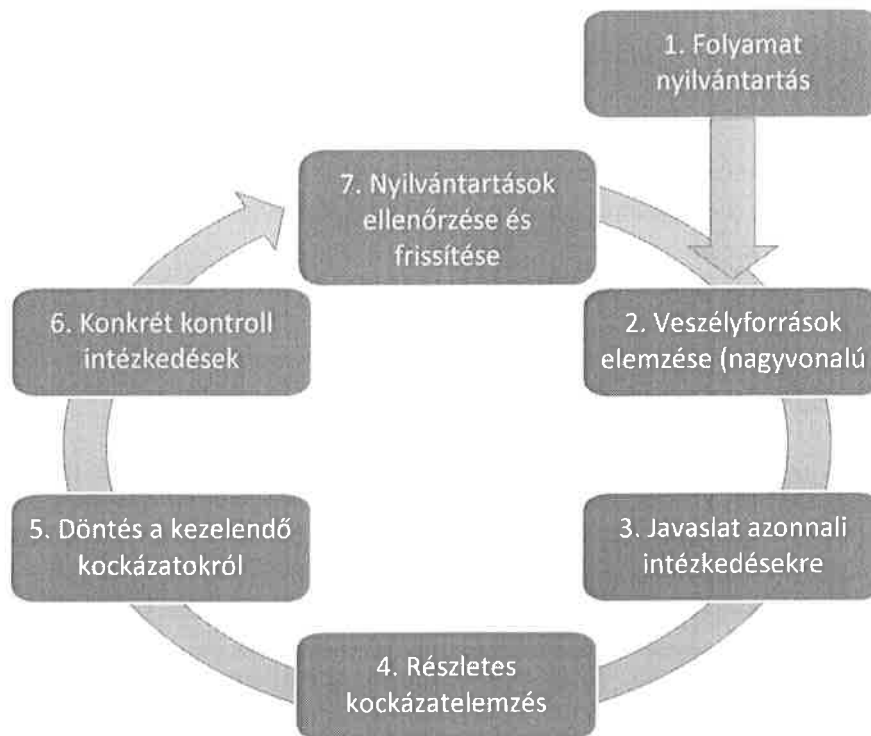
4.2.5.3 A kockázatkezelési rendszer minősége

A szabályzatban foglaltak alkalmazásával (amely egy soha véget nem érő ciklikus folyamat) az MTA CSFK kockázatarányos kontrollrendszert tud kiépíteni működési folyamataira, illetve vagyonelemeire.

A kockázatkezelési rendszer minőségének fenntartása érdekében az MTA CSFK a reaktív intézkedések alkalmazásával párhuzamosan proaktív megközelítési módot is alkalmaz. A tervezés proaktív ciklikus folyamatának fő lépései a következő ábrán tekinthetők át.

A kockázatkezelés tervezése során figyelembe kell venni a folyamatosan felmerülő eseményeket és változásokérelmeket; többek között, de nem kizárólag:

- események:
 - szervezeti változás,
 - jogszabályi változás,
 - ügymenet változás,
 - új sérülékenység megjelenése,

- változásokérelmek:
 - új beszerzési igény,
 - új IT, vagy egyéb jelentős technikai rendszer specifikálása, tervezése vagy bevezetése, meglévő rendszerek módosítása

A kockázatelemzés minőségének ellenőrzése érdekében az MTA CSFK ellenőrzési listát alkalmazhat. A kockázatok és intézkedések nyilvántartási mintáját a **15. számú melléklet** tartalmazza.

4.3. Kontrolltevékenység

A **kontrolltevékenység** részeként minden tevékenységre vonatkozóan biztosítani kell a folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzést (FEUVE), különösen a következők vonatkozásában:

- a pénzügyi döntések dokumentumainak elkészítése (ideértve a költségvetési tervezés, a kötelezettségvállalások, a szerződések, a kifizetések, a támogatásokkal való elszámolás, a szabálytalanság miatti visszafizettetések dokumentumait is),
- a pénzügyi kihatású döntések célszerűségi, gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi szempontú megalapozottsága,
- a költségvetési gazdálkodás során az előzetes és utólagos pénzügyi ellenőrzés, a pénzügyi döntések szabályszerűségi szempontból történő jóváhagyása, illetve ellenjegyzése,
- a gazdasági események elszámolása (a hatályos jogszabályoknak megfelelő könyvvezetés és beszámolás) kontrollja.

Az előzőekben felsorolt tevékenységek feladatköri elkülönítését biztosítani kell.

A CSFK vezetője köteles a költségvetési szerv belső szabályzataiban a felelősségi körök meghatározásával legalább az alábbiakat szabályozni:

- engedélyezési, jóváhagyási és kontroll eljárások,
- a dokumentumokhoz és információkhoz való hozzáférés,
- beszámolási eljárások.

A kontrolltevékenységek a CSFK-ban meglévő hierarchia minden szintjén és minden működési területén biztosítják, hogy a vezetés iránymutatásai és instrukciói a célokra ható

kockázatok kezelésével kapcsolatban úgy kerüljenek végrehajtásra, hogy a vezetés által meghatározott tűréshatáron belül maradjon.

A kontrolltevékenységek a következő folyamatokból tevődnek össze:

- engedélyezési és jóváhagyási eljárások,
- feladat, hatás- és felelősségi körök elhatárolása,
- a forrásokhoz és nyilvántartásokhoz való hozzáférés kontrollja,
- egyeztetések,
- működési teljesítmény vizsgálata,
- műveletek, folyamatok, tevékenységek vizsgálata,
- a felügyelet (feladatkielölés, engedélyezés, felülvizsgálat és jóváhagyás, útmutatás és képzés).

A CSFK vezetésének feladata, hogy a CSFK szervezeti struktúra és az intézményi működés főfolyamatai jellegének, az MTA, mint irányító szerv, és a társadalmi elvárásoknak megfelelően biztosítsa a szükséges technikák rendelkezésre állását és fejlesztését (meghatalmazás, jóváhagyás, hozzáférési jogosultság stb.).

A belső kontrollokat úgy kell beépíteni a CSFK működésébe, hogy azok a tervezés, a végrehajtás, a folyamatos figyelemmel kísérés és az értékelés alapvető irányítási folyamatának integrált részévé váljanak. A belső kontrollrendszer magában foglalja a pénzügyi és más kontroll eljárások összességét, beleértve a CSFK struktúrát, az eljárásokat és módszereket, valamint a belső ellenőrzést. A belső kontrollrendszert a kutatóközponti célok keretei között a CSFK vezetése alakítja ki annak érdekében, hogy elősegítse a CSFK feladatainak és tevékenységének szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes végrehajtását.

A belső kontrollrendszer négy egymással szorosan összefüggő szempontból kezeli és értékeli a CSFK tevékenységeibe beépített kontrollokat:

- a törvényes működésben,
- a kitűzött célok, teljesítmények elérésében,
- a veszteséget okozó kockázatok megelőzésében, mérséklésében,
- a pénzügyi jelentések tartalmának megbízható összeállításában.

A kontrollok általános céljaik alapján lehetnek:

- **megelőző** (preventív) kontrollok, amelyek alapvető célja, hogy hibás lépések, nem előírás szerű teljesítések esetén akadályozzák meg a folyamat továbbvitelét és így előzzék meg a nagyobb hibák bekövetkezésének lehetőségét;
- **helyrehozó** (korrekciós) kontrollok, amelyek kialakításának célja a már bekövetkezett, nemkívánatos esemény következményeinek kijavítása. Ezek biztosítékként is szolgálhatnak az elszorított veszteségek, károk miatt elmaradt haszon bizonyos mértékű visszaszerzésére, a pénzeszközök vagy szolgáltatási képesség terén;
- **iránymutató** (direktív) kontrollok, amelyek a CSFK számára egy kiemelten fontos, negatív hatású cselekmény, esemény, kockázat elkerülésének lehetőségeire hívják fel a figyelmet, és így még időben lehetőséget adnak a vezetésnek a reagálásra, a várható negatív hatást megelőző, vagy mérséklő intézkedés meghozatalára, a hibás gyakorlat ismétlődésének megakadályozására;
- **feltáró** (detektív) kontrollok, amelyek a már bekövetkezett hibákat tárják fel, rámutatva a hiba, hiányosság előfordulásának tényén kívül, a CSFK-ra gyakorolt, már bekövetkezett hatására is. Utólagos jellegük ellenére, visszatartó erejük érvényesül.

Azt, hogy mely tevékenység esetében, melyik kontrolltípust célszerű alkalmazni – esetleg egyidejűleg többet is –, a folyamatgazdák szakmai és gyakorlati ismeretei, javaslatai alapján határozható meg.

A kontrolldokumentációnak minden esetben tartalmaznia kell:

- a kontroll leírását,
- a kontroll bevezetésének helyét,
- a kontroll típusát,
- a kontroll kategóriáját (manuális, IT függő manuális, automatikus),
- a kontroll felelősét (név, beosztás),
- a kontroll bevetésének okát,
- a kontrolltevékenységek leírását,
- a kontrolltevékenység elvégzésének gyakoriságát,
- a kontroll következményét,
- a kontroll működésének bizonyítékát,
- a kontroll eredményességének utólagos értékelését.

Az ismertetett kontrollok megjelenési formájukat tekintve kötelező előírások, utasítások (SZMSZ, ügyrend, belső szabályzat, folyamatleírás, munkaköri leírás stb.), vagy kötelező formában alkalmazandó bizonylatok, jelentések, iratminták és űrlapok, amelyek célirányos kialakítása és alkalmazásuk megkövetelése biztosíthatja, hogy a kontrollok képesek legyenek választ adni:

- a működés szabályosságára,
- a nyilvántartások megfelelő voltára,
- az eszközök, vagyontárgyak létezésére,
- a tranzakciók valóságos megtörténte,
- az eszközök értékelési módjára,
- a mérési kritériumokra,
- a humánerőforrás minőségére.

A CSFK működésének sajátosságait figyelembe véve megfelelő egyensúlyt kell biztosítani a megelőző és feltáró kontrolltevékenységek között.

A kontrollok megjelenési, alkalmazási formájuk, tartalmuk, beavatkozási módjuk szerint lehetnek:

- **Szervezeti kontrollok:** a CSFK struktúrájából eredő ellenőrzési pontok vagy folyamatok és a kapcsolódó felelősségi körök olyan világos meghatározása, amely megakadályozza, hogy egyetlen személy vagy csoport kizárólagos ellenőrzési jogosultsággal rendelkezzen egy tevékenység felett.
- **Személyi (személyzeti) kontrollok:** a munkaerő-gazdálkodás területén megnyilvánuló, a munkatársak hozzáértésének, képzettségük, készségük, gyakorlatuk fejlesztésének, erkölcsi magatartásuknak, a CSFK-hoz való lojalitásuknak ellenőrzésére, az e téren meglévő hiányosságok feltárására és megszüntetésére lehetőséget adó ellenőrzési pontok.
- **Vezetői ellenőrzés:** a vezetők által, napi tevékenységük során különböző módszerekkel végzett felügyelet és felülvizsgálat, valamint a költségvetés és a teljesítmény összehasonlítására szolgáló átfogó információs lehetőségek, a rendes és rendkívüli jelentések, elszámoltatások felhasználása, elemzése, és a belső ellenőrzés tapasztalatainak felhasználása, a kapcsolódó felelősség érvényesítésével együtt.
- **Jóváhagyási, engedélyezési kontrollok:** a megfelelő szintű jóváhagyás, engedélyezés hiányában a tranzakció folyamatát megállító ellenőrzési pontok vagy folyamatok, amelyek hatékony működése szükségessé teszi a jóváhagyási, engedélyezési jogkörök egyértelmű telepítését, a helyettesítés rendjét, illetve a jóváhagyás, engedélyezés előtti ellenőrzések pontos elvégzésének meghatározását és dokumentálását.
- **Működési (teljességi és pontossági) kontrollok:** alapvetően a számvitelre és a statisztikára támaszkodó, a tranzakciók teljes körű és pontos végrehajtásának

biztosítására, beleértve a számozott dokumentumok sorszámanak ellenőrzésére, az egyeztetésekre, és a dokumentumok adott körének egy másikkal való összehasonlítására szolgáló ellenőrzési pontok.

A vezetők a vezetői ellenőrzést a következő közvetlen eszközökkel végezhetik:

- az aláírási jog gyakorlásával (megtagadja az aláírást, ha nem hajtották végre az intézkedéseket, és szabálytalan tranzakciót akarnak végezni),
- az információk elemzésével (folyamatosan elemzi, hogy a kapott információk, jelentések jelzik-e a módosított gyakorlat hasznát),
- beszámoltatással (személyesen számon kéri az érintett munkatársától a végrehajtott megtörténtét és eredményét),
- helyszíni tapasztalatszerzéssel (a konkrét folyamat, ügylet előírtaknak megfelelő lebonyolítását a helyszínen is megsejtelni),
- kontrolling működtetésével (támaszkodik a kontrolling által adott információkra és javaslatokra),
- a meghatározott teljesítmények alakulásának ellenőrzésével (indexek felhasználásával, mennyiségi és minőségi, valamint fajlagos mutatókkal),
- összehasonlítással (más, azonos feladatot ellátó szervek, szervezeti egységek adataival, gyakorlatával, eredményeivel való összehasonlítással),
- intézkedések nyomon követésével (önbeszámoló bekérésével, vagy a belső ellenőrök megbízásával).

Az ellenőrzési jogosítványokra, az utasítási jogok gyakorlására és a beszámoltatásra a CSFK SZMSZ-e és más szabályozó eszközei tartalmaznak rendelkezéseket.

Az ellenőrzések megtörténtét az ellenőrzést végző – a nyomon követhetőség biztosítása érdekében – kézjeggyel és dátummal igazolja az ellenőrzött okmányon.

A CSFK főigazgatója köteles a szabályzataiban, szabályozó eszközeiben a felelősségi körök meghatározásával legalább az alábbiakat szabályozni:

- engedélyezési, jóváhagyási és kontroll eljárások,
- a dokumentumokhoz és információkhoz való hozzáférés,
- beszámolási eljárások.

4.4. Információ és kommunikáció, valamint monitoring rendszer

A CSFK vezetője köteles olyan rendszereket kialakítani és működtetni, melyek biztosítják, hogy a megfelelő információk a megfelelő időben eljuttatnak az illetékes szervezethez, szervezeti egységhez, illetve személyhez.

Az információs rendszerek keretében a beszámolási rendszereket úgy kell működtetni, hogy azok hatékonyak, megbízhatóak és pontosak legyenek, a beszámolási szintek, határidők és módok világosan meg legyenek határozva.

A CSFK vezetője köteles kialakítani a szervezet tevékenységének, a célok megvalósításának nyomon követését biztosító rendszert, mely az operatív tevékenységek keretében megvalósuló folyamatos és eseti nyomon követésből, valamint az operatív tevékenységektől függetlenül működő belső ellenőrzésből áll.

A CSFK-nak a kommunikációs rendszer kialakításakor és a működtetése során figyelemmel kell lennie arra, hogy

- abban minden olyan adat és információ megjelenjen, és feldolgozásra kerüljön, amely alapvetően szükséges a CSFK irányítása és ellenőrizhetősége szempontjából,
- az információ, és az azt áramoltató kommunikációs csatornák és eszközök egymást kiegészítő tényezők, bármelyikben meglévő gyengeség vagy hiányosság negatívan hat a másik minőségére.

A CSFK információs és kommunikációs rendszerét úgy kell kialakítani és szabályozni, hogy az alkalmas legyen objektív módon tájékoztatást nyújtani az MTA-nak és a partnereknek. Ezzel egyidejűleg biztosítani kell, azt is, hogy a kívülről érkező információk a megfelelő kommunikációs csatornákon át eljussanak a CSFK-nak ahhoz a szervezeti egységéhez, egységeihez, amelyek az információt hasznosítani tudják.

A CSFK-ba érkező információk kutatóközponton belüli útját az Iratkezelési Szabályzat határozza meg, melynek ki kell terjednie arra, hogy a beérkező információt, annak jellegétől és tartalmától függően,

- mely szervezeti egységekhez kell továbbítani,
- melyek azok, amelyeket minden közalkalmazottnak ismernie kell,
- melyek azok, amelyek csak a szervezet meghatározott egységei számára fontosak,
- kihez kerüljön az eredeti példány, és kihez másolat,
- az információk címzettjei az információkat milyen célra használják.

Fontos gondoskodni a kimenő információk tartalmáról, ezek hitelességéről, mert ezek alapján alkothatnak képet a CSFK-ról, ezen belül vezetőiről, tevékenységéről.

A CSFK szabályának rendelkezni kell arról, hogy ki, mikor, kinek adhat szóbeli utasítást, és kérhet szóbeli beszámolást. Ezen belül elő kell írni, hogy az alá- és fölérendeltség szabályát fontos betartani. Az ettől eltérő lehetőségeket az SZMSZ szabályozza. A szóbeli utasítás mellett az írásbeli információ áramlást is célszerű szabályozni. Külön kell kezelni az ún. bizalmas információkat.

A megfelelő kontrollrendszer érdekében rendelkezni kell az iktatási rendszerben lévő dokumentumokhoz való hozzáférései jogosultságok meghatározásáról, a bizalmas információk az állam- és szolgálati vagy egyéb titkok, és a személyes adatok védelméről.

Az iktatási rendszerben biztosítani kell az intézkedést igénylő ügyek előrehaladásának nyomon követhetőségét, illetve az intézkedési határidők betartásának monitoringját.

A FEUVE rendszerbe beépített ellenőrzési pontok, kontrollok, céljuknak megfelelően adnak az esetek döntő többségében azonnal felhasználható információkat a különböző szintű vezetők számára. Az információk jelzés értékűek abból a szempontból, hogy az ellenőrzött tevékenységet a kitűzött céloknak megfelelően végzik, vagy a cél elérése a nem megfelelő munkavégzés miatt veszélyben van. A kontrollok által nyújtott információkat a különböző szintű vezetők, kompetenciájuknak megfelelően, szelektív módon hasznosíthatják.

Monitoring rendszer

Az elszámoltathatóság, az átláthatóság és a felelősség tartalmi különbségével tisztában kell lennie mindenkinek, akit valamilyen formában érint a vezetői elszámoltathatóság, akár úgy, mint elszámoltatásra kötelezett, akár úgy, mint elszámoltató, beleértve a társadalmi kontrollt is.

Az **elszámoltathatóság** azt jelenti, hogy a vezető vagy munkatárs felelős a tevékenységéért, azaz a rábízott eszközök és források felhasználásáért, az érintettek pedig jogosultak számon kérni, hogy a felhasználás valóban az ő érdekükben, és az elvártak megfelelően történt-e.

A **felelősség** tartalma az, hogy a vezető vagy a munkatárs köteles egy meghatározott feladatot az előírt követelményeknek megfelelően ellátni. A vezetőnek az a felelőssége, hogy a rábízott eszközöket és forrásokat, a kijelölt célnak megfelelően, és az előírt módon

használja fel, aki pedig az adott célra az eszközöket, forrásokat rábízta, az jogosult a teljesítésről a vezetőt elszámoltatni.

Az **átláthatóság** az egyik feltétele annak, hogy a felelősök tevékenységükért, döntéseikért elszámoltathatók és felelősségre vonhatóak legyenek, mivel az érintettek igénylik, és részükre biztosítani is kell, a cél elérése érdekében folytatott tevékenységekről, folyamatokról, a rendszeres, vagy időközönkénti tájékoztatást, azaz valamilyen formában megbízható, időszerű, a tevékenység szempontjából fontos információkat közzé- vagy hozzáférhetővé kell tenni.

A monitoring rendszerrel szemben általános követelmény, hogy az legyen alkalmas:

- a belső kontrollok – beleértve a FEUVE rendszert is – működéséről megfelelő, intézkedésekre alkalmas, folyamatos információk biztosítására,
- a különböző tevékenységi körök kapcsolódási pontjain előírtak betartásának figyelemmel kísérésére,
- a tevékenységekben meglévő kockázatok jelentkezésének észlelésére, és mérséklésükre, megszüntetésükre vonatkozó javaslatok megtételére,
- a belső ellenőrzés ellenőrzési tapasztalatai hasznosításának értékelésére.

A belső kontrollrendszerek működését folyamatosan figyelemmel kell kísérni ahhoz, hogy értékelni lehessen a rendszerek működését. A folyamatos monitoring lényegében beépül a CSFK normális, ismétlődő, mindennapi működési tevékenységeibe, magában foglalva a vezetés rendszeres felügyelet-ellátó, ellenőrző tevékenységét, valamint más műveleteket, amelyeket az alkalmazottak hajtanak végre feladatkörük ellátása keretében. A monitoringnak biztosítani kell, hogy az ellenőrzési megállapításokat és javaslatokat megfelelően hasznosítsák, és azonnal tegyék meg azok alapján a szükséges intézkedéseket. A belső kontrollrendszerek monitoringja rutintevékenységek, külön értékelések, vagy e kettő kombinációja révén valósul meg, oly módon, hogy:

- a **folyamatos monitoring tevékenységek** kiterjednek az összes kontrollolemre, és magukban foglalják a szabályellenes, etikátlan, gazdaságtalan tevékenységek megakadályozására létrehozott, de nem hatékony és nem kellően eredményes belső kontrollrendszerrel szembeni fellépést,
- a **külön értékelések** gyakorisága és terjedelme elsősorban a kockázatok értékelésétől, és a folyamatos monitoring eljárások eredményességétől függ. A belső kontroll hiányosságait a vezetés megfelelő szintjére kell jelenteni, hogy ezáltal biztosítani lehessen, hogy a belső kontroll eljárások teljesítik a megcélzott eredményeket, az előzetesen meghatározott módszerek és eljárások alapján,
- a **specifikus külön értékelések** a belső kontrollrendszer eredményességének kiértékelésére irányulnak, és céljuk biztosítani, hogy a belső kontroll, az előre meghatározott módszerekkel és eljárásokkal, elérje a kívánt eredményeket.

A felsorolt megoldásokon kívül, a vezetést támogatja a hatékony monitoring megvalósításában a belső ellenőrzés is, amelynek jogszabályokban rögzített alapvető funkciója, hogy segítséget nyújtson a vezetésének a belső kontroll eredményességének monitoringjához.

A vezetésnek ki kell alakítania egy olyan monitoring stratégiát, amely a célok elérésének szolgálatában álló szabályzatokban, folyamatleírásokban, eljárásrendekben foglalt követelményekre támaszkodva, folyamatosan nyomon követi, hogy a tényleges tevékenység, feladatellátás az előírásoknak megfelelően történik. A monitoring stratégiának tartalmaznia kell:

- a CSFK különböző területein alkalmazható nyomon követési módszerek és technikák meghatározását,

- a működési folyamatokba épített mindennapi, szokásos operatív ellenőrzések elvégzésének kötelezettségét,
- a felügyeleti szervek véleményének, értékeléseinek, javaslatainak figyelembe vételét, hasznosítását,
- a belső ellenőrzés, valamint az egyéb ellenőrző szervek jelentéseinek felhasználását,
- a belső jelentéstételi rendszer működését biztosító feltételek megteremtését.

A stratégiailag jól kialakított és működtetett monitoring, hozzájárul a CSFK kockázatkezelési rendszerének tartós és hatékony működéséhez. Ehhez a monitoringnak biztosítania kell, hogy:

- a mindennapi feladatok elvégzésére létrehozott kontrollok a CSFK minden szintjén, minden területén, minden funkcióban megfelelően működjenek,
- folyamatosan a felügyelete alatt tartson minden folyamatot, és az azokba beépített kontrollokat,
- a kockázatokkal és a kontrollok működésével kapcsolatos, a vezetés számára nélkülözhetetlen információk jól megalapozottan, és kellő időben eljussanak a felső vezetéshez,
- a különböző szintű vezetők kockázatkezeléssel kapcsolatos beszámoltatására rendszeres időközönként kerüljön sor.

Amennyiben a monitoring rendszer a felsoroltakat képes megoldani, akkor egyidejűleg biztosítja azt is, hogy a vezetés megfelelő intézkedésekkel rugalmasan tudjon reagálni a változó külső és belső körülményekhez, és folyamatosan, a szükséges mértékben fejlessze, korszerűsítése tevékenységét.

A monitoring rendszer hatékony működésének alapfeltétele a megfelelően kialakított és működtetett jelentéstételi rendszer. A belső kontrollokban található hiányosságokat, minden vezetőnek, a hiányosság észlelését követően, azonnal jelentenie kell. Ennek iránya a szervezeti egységtől kiindulva, a jelentési folyamatban alulról felfelé történik a megfelelő magasabb szintekre. A felső vezetés által meghatározott, határértékeket meghaladó, jelentős hiányosságokat a felső vezetés és az érintett közalkalmazottak tudomására kell hozni.

5. Vezetői nyilatkozat a belső kontrollrendszer működéséről

A CSFK vezetője köteles a jogszabályban előírt nyilatkozatban értékelni a költségvetési szerv belső kontrollrendszerének minőségét.

A CSFK vezetője a nyilatkozatot az éves költségvetési beszámolóval együtt küldi meg az MTA-nak. Az MTA elnöke a tárgyévet követő év április 30-áig megküldi az államháztartásért felelős miniszternek az általa vezetett költségvetési szervekre vonatkozó nyilatkozatot és a fejezethez tartozó költségvetési szervekre vonatkozó nyilatkozatok másolatát.

Amennyiben a megtett nyilatkozat és a zárszámadással kapcsolatosan elvégzett ellenőrzések eredménye között ellentmondás áll fenn, a CSFK főigazgatója az ellentmondás okairól - az ellenőrzési jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül - írásban beszámol az MTA elnökének. Az MTA elnöke - amennyiben a beszámolást nem tartja elfogadhatónak - a CSFK főigazgatóját intézkedési terv készítésére kötelezi.

Ha a CSFK-nál év közben változás történik a szerv vezetője személyében, vagy a költségvetési szerv átalakul, megszűnik, a távozó vezető, illetve az átalakuló, megszűnő költségvetési szerv vezetője köteles az 16. mellékletet az addig eltelt időszak vonatkozásában kitölteni, és az új vezetőnek, illetve a jogutód költségvetési szerv vezetőjének átadni, aki azt saját nyilatkozatához mellékel.

Hatálybalépés: jelen szabályzat előírásait 2018. október 15-től kell alkalmazni, ezzel egyidejűleg a korábban ebben a témakörben kiadott szabályozások hatályukat veszítik.

Mellékletek:

- 1-11. Ellenőrzési nyomvonalak
- 12-14. Kockázati dokumentumok
- 15. Vezetői nyilatkozat

Az „Intézményi beszámolás” ellenőrzési nyomvonal

Sor-szám	A téma vagy feladat megnevezése	Jogszabályok (belső, speciális)	Előkészítés, koordinálás, javaslat készítés	Dokumentum elkészítése	Felelős, kötelezettség vállaló	Határidő	Ellenőrzés, Érvényesítés	Utalványozás Ellenjegyzés	Pénzügyi teljesítés	Könyvelési megjegyzés Beszámolás Elszámolás
1.	A könyvvezetés utóellenőrzése (főkönyv és analitikák)	Gazdasági igazgatóság Ügyrendje, Számclarend	Előkészítő: analitikus és főkönyvi könyvelő Koordináló: számv-pü. csoportvezető Végrehajtó: számviteli ügyintézők	Könyvelési naplók, analitikus összesítők, könyvelési alapbizonylatok	Felelős: számviteli ügyintézők Felelős: gazdasági vezető	Mérlegkészítés időpontjáig	Ellenőrzés: számviteli ügyintézők Érvényesítés: gazdasági vezető	nincs	nincs	Könyvelési megjegyzés: nincs Beszámolás: a gazdasági vezető felé Elszámolás: nincs
2.	Főkönyvi kivonat egyeztetése	Gazdasági igazgatóság Ügyrendje, Számclarend	Előkészítő: főkönyvi könyvelő Koordináló: számv-pü. csoportvezető Végrehajtó: számviteli ügyintézők	Könyvelési naplók és főkönyvi kivonat	Felelős: főkönyvi könyvelő Felelős: gazdasági vezető	Mérlegkészítés időpontjáig	Ellenőrzés: Számviteli alkalmazottak Érvényesítés: Főkönyvi könyvelő	nincs	nincs	Könyvelési megjegyzés: nincs Beszámolás: a gazdasági vezető felé Elszámolás: nincs
3.	Leltározás, egyeztetés	Leltározási Szabályzat, Főigazgatói utasítás és ütemterv	Előkészítő: analitikus nyilvántartó Koordináló: számv-pü. csoportvezető Végrehajtó: leltározó bizottság, analitikus nyilvántartó	Eszköz, készlet leltári listák, főkönyvi kivonat és analitikus nyilvántartásai valamint a könyvelési alapbizonylatok	Felelős: analitikus nyilvántartó Felelős: gazdasági vezető	Főigazgatói utasítás szerint	Ellenőrzés: Számviteli dolgozók Érvényesítés: Gazdasági vezető	nincs	nincs	Könyvelési megjegyzés: nincs Beszámolás: a gazdasági vezető felé Elszámolás: nincs
4.	Leltár jóváhagyása	Leltározási Szabályzat	Előkészítő: analitikus nyilvántartó Koordináló: gazdasági vezető Végrehajtó: leltározó bizottság, számviteli ügyintézők	Leltár és bizonylatai	Felelős: számviteli ügyintézők Felelős: gazdasági vezető	Főigazgatói utasítás szerint	Ellenőrzés: Számviteli alkalmazottak Érvényesítés: Gazdasági vezető	nincs	nincs	Könyvelési megjegyzés: nincs Beszámolás: a főigazgató felé Elszámolás: nincs
5.	Mérleg összeállítása, jóváhagyása	Áhsz., MÁK útmutató	Előkészítő: számviteli ügyintézők Koordináló: gazdasági vezető Végrehajtó: számviteli ügyintézők	Főkönyvi kivonat leltár, mérleg	Felelős: gazdasági vezető Kötelezettségvállaló: főigazgató	február 28-áig	Ellenőrzés: számviteli ügyintézők Érvényesítés: gazdasági vezető	nincs	nincs	Könyv. megj.: nincs Beszámolás: a gazdasági vezető felé Elszámolás: nincs
6.	Költségvetési jelentés	Ávr., Áhsz., MÁK útmutató	Előkészítő: könyvelő Koordináló: gazdasági vezető Végrehajtó: számviteli ügyintézők	Főkönyvi kivonat, pénzforgalmi jelentés	Felelős: gazdasági vezető	február 28.	gazdasági vezető	nincs	nincs	Könyv. megj.: nincs Beszámolás: a főigazgató felé Elszámolás: nincs
7.	A tájékoztató adatai	Gazdasági igazgatóság ügyrendje, beszámoló kitöltési tájékoztató, MTA körlevél	Előkészítő: az adott adatot nyilvántartó ügyintéző Koordináló: számv-pü. csoportvezető Végrehajtó: számviteli ügyintézők	Főkönyvi kivonatok, analitikus nyilvántartások	Felelős: gazdasági vezető Kötelezettségvállaló: főigazgató	Tárgyvet követő év február 28.	Ellenőrzés: főkönyvi könyvelő Érvényesítés: gazdasági vezető	nincs	nincs	Könyvelési megjegyzés: nincs Beszámolás: főigazgató részére Elszámolás: nincs

Sor-szám	A téma vagy feladat megnevezése	Jogszabályok (belső, speciális)	Előkészítés, koordinálás, javaslat készítés	Dokumentum elkészítése	Felelős, kötelezettség vállaló	Határidő	Ellenőrzés, Érvényesítés	Utalványozás Ellenjegyzés	Pénzügyi teljesítés	Könyvelési megjegyzés Beszámolás Elszámolás
8.	Költségvetési maradvány összeállítása	Aht, Ávr. számlarend, beszámoló kitöltési utasítás, MTA körlevél	Előkészítő: könyvelés Koordináló: számv-pü. csoportvezető Végrehajtó: számviteli ügyintézők	Főkönyvi kivonat, analitikus nyilvántartás, maradvány kimutatás táblázat	Felelős: gazdasági vezető Kötelezettségvállaló: főigazgató	Tárgyvet követő év február 28-áig	Ellenőrzés: kontírozó Érvényesítés: gazdasági vezető	nincs	nincs	Könyvelési megjegyzés: nincs Beszámolás: a főigazgató felé Elszámolás: nincs
9.	A kiegészítő melléletek összeállítása	Gazdasági igazgatóság ügyrendje, beszámoló kitöltési utasítás, MTA körlevél	Előkészítő: az adott adatot nyilvántartó ügyintéző Koordináló: számv-pü. csoportvezető Végrehajtók: számviteli ügyintézők	Főkönyvi kivonatok, analitikus nyilvántartások	Felelős: gazdasági vezető Kötelezettségvállaló: nem értelmezhető	Tárgyvet követő év február 28-áig	Ellenőrzés: főkönyvi könyvelő Érvényesítés: gazdasági vezető	nem értelmezhető	nincs	Könyvelési megjegyzés: nincs Beszámoló: főigazgató felé Elszámolás: nincs
10.	Eredmény-kimutatás elkészítése	Gazdasági igazgatóság ügyrendje, beszámoló kitöltési utasítás, MTA körlevél	Összeállító: számv-pü. csoportvezető	Főkönyvi kivonat (zárás előtti)	Felelős: gazdasági vezető Kötelezettségvállaló: nem értelmezhető	Tárgyvet követő év február 28-áig	Ellenőrzés: gazdasági vezető	nem értelmezhető	nincs	Könyvelési megjegyzés: nincs Beszámoló: főigazgató felé Elszámolás: nincs
11.	Költségek és megtérült költségek kimutatása	Gazdasági igazgatóság ügyrendje, beszámoló kitöltési utasítás, MTA körlevél	Összeállító: számv-pü. csoportvezető	Főkönyvi kivonat (zárás előtti)	Felelős: gazdasági vezető Kötelezettségvállaló: nem értelmezhető	Tárgyvet követő év február 28-áig	Ellenőrzés: gazdasági vezető	nem értelmezhető	nincs	Könyvelési megjegyzés: nincs Beszámoló: főigazgató felé Elszámolás: nincs
12.	Az intézményi költségvetés beszámolójának szöveges indoklása	Aht, Ávr. útmutató, MTA körlevél	Felelős: gazdasági vezető Kötelezettségvállaló: nem értelmezhető	Mérleg, szöveges beszámoló jelentés	Felelős: gazdasági vezető Kötelezettségvállaló: nem értelmezhető	Éves: MTA határidőhöz igazodva	Ellenőrzés: nincs Érvényesítés: gazdasági igazgató	nincs	nincs	Könyvelési megjegyzés: nincs Beszámolás: a főigazgató felé Elszámolás: nincs
13.	Az előző költségvetési évben az ellenőrzés által feltárt hiányosságok módosításainak szöveges indoklása	Aht, Ávr. útmutató, MTA körlevél	Felelős: gazdasági vezető Kötelezettségvállaló: nem értelmezhető	Mérleg, szöveges beszámoló jelentés	Felelős: gazdasági vezető Kötelezettségvállaló: nem értelmezhető	Éves: MTA határidőhöz igazodva	Ellenőrzés: nincs Érvényesítés: gazdasági vezető	nincs	nincs	Könyvelési megjegyzés: nincs Beszámolás: a főigazgató felé Elszámolás: nincs
14.	Az összeállított beszámoló jelentés egyeztetése az érintettekkel	SZMSZ, ügyrendek	Felelős: gazdasági vezető Kötelezettségvállaló: nem értelmezhető	Mérleg, szöveges beszámoló jelentés	Felelős: gazdasági vezető Kötelezettségvállaló: főigazgató	Éves: éves tudományos beszámolóval együtt	Ellenőrzés: igazgató Érvényesítés: gazdasági vezető	nincs	nincs	Könyvelési megjegyzés: nincs Beszámolás: nincs Elszámolás: nincs
15.	Az intézményi beszámoló jelentés jóváhagyása	Aht, Ávr, MTA értesítés	Felelős: MTA vezetése Kötelezettségvállaló: nem értelmezhető	Intézményi beszámoló	Felelős: MTA vezetése	MTA Titkárság ügyrendje szerint	nincs	nincs	nincs	Könyvelési megjegyzés: nincs Beszámolás: az NGM felé Elszámolás: nincs

Pályázatok ellenőrzési nyomvonala

Sor-szám	Tevékenység/feladat	Jogszabály, belső szabályozás	Előkészítés	Keletkező dokumentum	Felelős/kötelezettségvállaló	Határidő	Ellenőrzés/érvényesítés	Utalványozás/ellenjegyzés	Pénzügyi teljesítés	Könyvvizetésben való megjelenés
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Meghirdetett pályázatokra pályázat benyújtása		Pályázati elvek megbeszélése, partnerek bevonásához anyag előkészítése	pályázati iratanyag	Felelős: pályázó, intézet igazgató Kötelezettségvállaló: főigazgató	Pályázatban előírtak szerint	tudományos intézet igazgató	Ellenjegyzés: gazdasági vezető	n.é.	n.é.
2.	Elnyert pályázatokra szerződés kötése	SZMSZ	Szerződés előkészítése, mellékletek, igazolások beszerzés, véglegesítés	végleges szerződés	Felelős: pályázatban megjelölt személy Kötelezettségvállaló: SZMSZ és felhatalmazás alapján	Szerződés szerint	tudományos intézet igazgató	Ellenjegyzés: gazdasági vezető	n.é.	kötelezettségvállalásban rögzítés
3.	Pályázatban előírt esetleges saját forrás biztosítása	Számviteli tv., MTA szabályozások	Belső feljegyzés, MTA kiegészítő pályázatok	belső kötelezettségvállalási bizonylat (feljegyzés), MTA „önrész” pályázat	Felelős: pályázó, intézet igazgató Kötelezettségvállaló: főigazgató	Szerződés szerint	számv-pü. csoportvezető	Ellenjegyzés: gazdasági vezető	n.é.	kötelezettségvállalásban rögzítés
4.	Pályázaton elnyert támogatásról tájékoztatás	SZMSZ	Szükség esetén MÁK elkülönített számla nyitása	MÁK szerződés	pénzügyi ügyintéző	Támogatás első rész beérkezése előtt	pénzügyi ügyintéző	n.é.	MÁK értesítés	n.é.
5.	Pályázati támogatási összeg felhasználása	Számviteli tv.; Áhsz.	Kedvezményezett szerződésben rögzített feladatainak elvégzése	bizonylatok, számlák, elszámolások	Felelős: témavezető Kötelezettségvállaló: SZMSZ és felhatalmazás alapján	Szerződés és ütemterv szerint	pénzügyi ügyintéző	Ellenjegyzés: gazdasági vezető	Utalások, készpénzes kifizetések	analitikus, főkönyvi könyvelési számlákra könyvelés
6.	Elszámolás, jelentés a felhasznált támogatási összegről	Számviteli tv.; Áhsz.	Tételes és összefoglaló elszámolás	kimutatások	pályázati elszámolással megbízott munkatárs	Szerződés szerint	számv-pü. csoportvezető	gazdasági vezető, főigazgató	EU felé elszámolás	főkönyvi számlák zárása

n.é.: nem értelmezhető

Ellenőrzési nyomvonal Különféle szolgáltatások nem közbeszerzéssel

Sor-szám	Tevékenység/feladat	Jogszabályi alap	Előkészítés	Keletkező dokumentum	Felelős/kötelezettségvállaló	Határidő	Ellenőrzés/érvényesítés	Kötelezettségvállalás/utalványozás/ellenjegyzés	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés
1.	MTA CSFK egyes intézeti /szervezeti egységei igényeinek felmérése	A költségvetés alapfeladataihoz kapcsolódó jogszabályok	igények felmérése	igény bejelentés, igénylés	Az adott szolgáltatás beszerzéséért felelős személy	folyamatosan	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
2.	Megrendelések elkészítése, megküldése	PTK	egyeztetések	megrendelő	Az adott szolgáltatás beszerzéséért felelős személy Kötelezettségvállaló: SZMSZ vagy felhatalmazás alapján	szükségesség időpontjától függően	CSFK gazdasági vezetője által megbízott személy	SZMSZ alapján jogosult, kijelölt személy Ellenjegyzés: CSFK gazdasági vezetője vagy az általa megbízott személy	n.é.	n.é.
3.	A megrendelés visszazigazolása	Ávr.	n.é.	visszazigazolt megrendelés	Az adott szolgáltatásért beszerzéséért felelős személy	folyamatosan	n.é.	n.é.	n.é.	a kötelezettségvállalás rögzítése
4.	Szolgáltatások teljesítése, átvétele	PTK	átvétel, igazolás megszervezése	jegyzőkönyv, teljesítési igazolás	Az adott szolgáltatásért felelős személy	teljesítést követően	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
5.	Számla beérkezése	ÁFA törvény	n.é.	bejövő számla	pénzügyi ügyintéző	folyamatosan	gazdasági igazgatóság kijelölt munkatársa	n.é.	n.é.	szállítói analitika
6.	Számla kiegyenlítése	PTK	szükséges igazolások, okmányok összegyűjtése, aláírások rögzítése	számla	pénzügyi ügyintéző	a számlán megjelölt fizetési határidő	gazdasági igazgatóság kijelölt munkatársa	gazdasági vezető vagy az általa megbízott személy	átutalás	főkönyvi könyvelésben

Ellenőrzési nyomvonal Készletbeszerzés nem közbeszerzéssel

Sor-szám	Tevékenység/feladat	Jogszabályi alap	Előkészítés	Keletkező dokumentum	Felelős/kötelezettségvállaló	Határidő	Ellenőrzés/érvényesítés	Kötelezettségvállalás/utalványozás/ellenjegyzés	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés
1.	MTA CSFK egyes intézeti, szervezeti egységei igényeinek felmérése	n.é.	igények bekérése	igény bejelentés, igénylés	intézetek/szervezeti egységek vezetői	folyamatosan	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
2.	Igények alapján megrendelések	PTK	egyeztetések	megrendelő	szervezeti egységek vezetői, pályázatvezetők Kötelezettségvállaló: SZMSZ vagy felhatalmazás alapján	szükségesség időpontjától függően	pénzügyi ügyintéző	SZMSZ alapján jogosult, kijelölt személy	n.é.	n.é.
3.	A megrendelés visszaigazolása	Ámr.	n.é.	visszaigazolt megrendelés	a készlet beszerzéséért felelős személy	megrendeléstől számított 30 nap	n.é.	n.é.	n.é.	a kötelezettségvállalás rögzítése
4.	Készletek beérkezése, átvétele	PTK	átvétel megszervezése	szállítólevél igazolása	készlet átvételére kijelölt személy	beérkezést követően	n.é.	n.é.	n.é.	n.é. (nincs raktár)
5.	Számla beérkezése	ÁFA törvény	n.é.	bejövő számla	pénzügyi ügyintéző	készlet beérkezésétől számított 30 nap	gazdasági igazgatóság kijelölt munkatársa	n.é.	n.é.	szállítói analitika
6.	Számla kiegyenlítése	PTK	szükséges igazolások, okmányok összegyűjtése, aláírások rögzítése	számla	pénzügyi ügyintéző	a számlán megjelölt fizetési határidő	gazdasági igazgatóság kijelölt munkatársa	gazdasági vezető	átutalás	főkönyvi könyvelésben

Ellenőrzési nyomvonal felújítás nem közbeszerzéssel (központi keretből finanszírozott)

Sorszám	Tevékenység/feladat	Jogszabályi alap	Előkészítés	Keletkező dokumentum	Felelős/kötelezettségvállaló	Határidő	Ellenőrzés/érvényesítés	Kötelezettségvállalás/utalványozás/ellenjegyzés	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés
1.	Igények felmérése CSFK-n belül	MTA belső szabályozás	körlevél kiadása, igények bekérése	igények bejelentése	főigazgató és gazdasági vezető	MTA határidő előtt 5 munkanappal	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
2.	Igények rangsorolása és bejelentése MTA-hoz	n.é.	igénybejelentő levél elkészítése	levél	főigazgató és gazdasági vezető	MTA határidő előtt 5 munkanappal	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
3.	MTA visszaigazolása	adott évi költségvetési törvény és MTA belső szabályozás	n.é.	engedély a központi forrásból megvalósuló felújításról	n.é.	költségvetés elfogadását követő 30 nap	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
4.	Felújítási feladat bonyolításával megbízott személy kijelölése	MTA engedély és CSFK elemi költségvetése	n.é.	megbízás	kijelölt ügyintéző	munkától függően	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
5.	Megrendelés és költségvetés készítésre felkérés	Ávr.	egyeztetések, helyszíni bejárás	megrendelő	felújítás ügyintézésével megbízott munkatárs, főigazgató	munkától függően	gazdasági vezető által megbízott személy	SZMSZ-ben megjelölt személy	n.é.	n.é.
6.	Szerződés kötése	PTK.	egyeztetés	szerződés és költségvetés	kijelölt ügyintéző és igazgató	munkától függően	felújítás ügyintézésével megbízott munkatárs	gazdasági vezető	n.é.	0. számlaosztályban a kötelezettségvállalás
7.	Felújítás bonyolítása, műszaki ellenőrzés	szaktárcák iránymutatásai	műszaki ellenőrzés	jegyzőkönyvbe vagy építési naplóba bejegyzés	kijelölt ügyintéző vagy felkért műszaki ellenőr	szerződéstől, munkától függően	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
8.	Műszaki átadási folyamat, teljesítés igazolása	szaktárcák iránymutatásai	műszaki átadás, átvétel, bejárás	átadás-átvételi jegyzőkönyv, ami a teljesítés igazolása	kijelölt személy vagy műszaki ellenőr	munkától függően	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
9.	Számla beérkezése	ÁFA törvény	n.é.	bejövő számla	pénzügyi ügyintéző	átadást követő 30 nap	gazdasági igazgatóság kijelölt munkatársa és szakmai ellenőr	n.é.	n.é.	szállítói analitikában
10.	Számla kiegyenlítése	PTK	szükséges igazolások, okmányok aláírások összegyűjtése	számla	pénzügyi ügyintéző	a számlán megjelölt fizetési határidő	gazdasági igazgatóság kijelölt munkatársa és a szakmai ellenőr	gazdasági vezető	átutalás	főkönyvi könyvelésben
11.	MTA által a felújításokra adott központi támogatásokról elszámolás készítése és megküldése	Ávr.	elszámolás elkészítése	elszámolás	pályázati elszámolás elkészítésével megbízott munkatárs	MTA által adott határidő	gazdasági csoportvezető	n.é.	n.é.	n.é.

Ellenőrzési nyomvonal felújítás nem közbeszerzéssel saját forrásból

Sorszám	Tevékenység/feladat	Jogszabályi alap	Előkészítés	Keletkező dokumentum	Felelős/kötelezettség-vállaló	Határidő	Ellenőrzés/érvényesítés	Kötelezettség-vállalás/utalványozás/ellenjegyzés	Pénzügyi teljesítés	Könyvvetésben való megjelenés
1.	Igények felmérése CSFK-n belül	CSFK főigazgatójának belső utasítása	igények bekérése	igények bejelentése	igazgatók és gazdasági vezető	folyamatosan	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
2.	Igények rangsorolása és döntés a megvalósításról	CSFK költségvetés	igények felülvizsgálata	főigazgatói engedély a megvalósítható felújításokról	főigazgató	folyamatosan	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
3.	Felújítási feladat bonyolításával megbízott személy kijelölése	MTA engedély és CSFK elemi költségvetése	n.é.	megbízás	kijelölt ügyintéző	munkától függően	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
4.	Megrendelés és költségvetés készítésre felkérés	Ávr.	egyeztetések, helyszíni bejárás	megrendelő	beruházás ügyintézésével megbízott munkatárs, főigazgató	munkától függően	gazdasági vezető által megbízott személy	SZMSZ-ben megjelölt személy	n.é.	n.é.
5.	Szerződés kötése	PTK.	egyeztetés	szerződés és költségvetés	kijelölt ügyintéző és főigazgató	munkától függően	beruházás ügyintézésével megbízott munkatárs	gazdasági vezető	n.é.	a kötelezettségvállalás
6.	Felújítás bonyolítása, műszaki ellenőrzés	szaktárcák iránymutatásai	műszaki ellenőrzés	jegyzőkönyvbe vagy építési naplóba bejegyzés	kijelölt ügyintéző vagy felkért műszaki ellenőr	szerződéstől, munkától függően	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
7.	Műszaki átadási folyamat, teljesítés igazolása	szaktárcák iránymutatásai	műszaki átadás, átvétel, bejárás	átadás-átvételi jegyzőkönyv, ami a teljesítés igazolása	kijelölt személy vagy műszaki ellenőr	munkától függően	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
8.	Számla beérkezése	ÁFA törvény	n.é.	bejövő számla	pénzügyi ügyintéző	átadást követő 30 nap	gazdasági igazgatóság kijelölt munkatársa és szakmai ellenőr	n.é.	n.é.	szállítói analitikában
9.	Számla kiegyenlítése	PTK	szükséges igazolások, okmányok aláírások összegyűjtése	számla	pénzügyi ügyintéző	a számlán megjelölt fizetési határidő	gazdasági igazgatóság kijelölt munkatársa és a szakmai ellenőr	gazdasági vezető	átutalás	főkönyvi könyvelésben

Ellenőrzési nyomvonal Beruházások nem közbeszerzéssel, MTA támogatási forrásból

Sor-szám	Tevékenység / feladat	Jogszabályi alap	Előkészítés	Keletkező dokumentum	Felelős/ kötelezettség-vállaló	Határidő	Ellenőrzés/ érvényesítés	Kötelezettség-vállalás/ utalványozás/ ellenjegyzés	Pénzügyi teljesítés	Könyvvetésben való megjelenés
1.	Igények felmérése CSFK-n belül	MTA belső utasítás	körlevél kiadása, igények bekérése	igények bejelentése	főigazgató/KUTTA	MTA határidő előtt 5 munkanappal	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
2.	Igények rangsorolása és bejelentése MTA-hoz	n.é.	igénybejelentő levél elkészítése	levél	igazgató és gazdasági vezető	MTA határidőre	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
3.	MTA visszaigazolása	adott évi költségvetési törvény és CSFK elemi költségvetése	n.é.	engedély a központi forrásból megvalósuló beruházásokról	n.é.	költségvetés elfogadását követő 30 nap	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
4.	Megrendelés	PTK	egyeztetések	megrendelő	beruházási feladatokkal megbízott ügyintéző, főigazgató	MTA visszaigazolását követően	gazdasági vezető által megbízott személy	SZMSZ-ben megjelölt személy	n.é.	n.é.
5.	A megrendelés visszaigazolása	Ávr.	n.é.	visszaigazolt megrendelés	beruházási feladatokkal megbízott ügyintéző	megrendeléstől számított 30 nap	n.é.	n.é.	n.é.	a kötelezettségvállalás
6.	Beruházások beérkezése, átvétele	PTK	átvétel megszervezése	szállítólevél, átadás-átvételi jegyzőkönyv	az átvételre kijelölt személy	beérkezést követően	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
7.	Számla beérkezése	ÁFA törvény	n.é.	bejövő számla	pénzügyi ügyintéző	beruházás beérkezését követő 30 nap	gazdasági igazgatóság kijelölt munkatársa	n.é.	n.é.	szállítói analitikában
8.	Számla kiegyenlítése	PTK	szükséges igazolások, okmányok aláírások összegyűjtése	számla	pénzügyi ügyintéző	a számlán megjelölt fizetési határidő	gazdasági igazgatóság kijelölt munkatársa	gazdasági vezető	átutalás	főkönyvi könyvelésben
9.	MTA által a beruházásokra adott központi támogatásokról elszámolás készítése és megküldése	Ávr.	elszámolás elkészítése	elszámolás	pályázati elszámolással megbízott ügyintéző	MTA által adott határidő	számv-pü. csoportvezető	n.é.	n.é.	n.é.

A leltár és a leltározás ellenőrzési nyomvonal

Sor-szám	Tevékenység/ feladat	Jogszabály, belső szabályozás	Előkészítés	Keletkező dokumentum	Felelős/ kötelezettségvállaló	Határidő	Ellenőrzés/ érvényesítés	Utalványozás ellenjegyzése	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Leltározási utasítás kiadása	Számviteli tv.; Áhsz. CSFK Leltározási és Leltárkezelési Szabályzat	utasítás összeállítása	utasítás	főigazgató	leltározás megkezdése előtt legalább 20 nappal	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
2	Leltározás előkészítése	Számviteli tv.; Áhsz. és CSFK Leltározási és Leltárkezelési Szabályzat	a selejtezés végrehajtása, a leltározáshoz szükséges dokumentumok elkészítése	jegyzőkönyv, leltárfelvételi ívek, megbízólevelek	szervezeti egységek vezetői, gazdasági igazgatóság kijelölt munkatársa	leltározás megkezdéséig	szervezeti egységek vezetői, gazdasági vezető	n.é.	n.é.	n.é.
3	Leltár felvétel	Számviteli tv.; Áhsz. és CSFK Leltározási és Leltárkezelési Szabályzat, Körlevelek	az érintettek tájékoztatása	leltárívek/egyéb kimutatások, jegyzőkönyv	gazdasági vezető, leltárfelelősök	leltározási ütemtervben meghatározottak szerint	leltárellenőr	n.é.	n.é.	leltárfelvételi ív
4	Leltárak leltárkörzetenkénti feldolgozása	Számviteli tv.; CSFK Leltározási és Leltárkezelési Szabályzat, Körlevelek	a leltárívek ellátása a szükséges aláírásokkal, illetve bélyegzővel	leltározásról jegyzőkönyv	szervezeti egység vezetői, leltárellenőr, leltározási csoport vezetője	leltározási ütemtervben meghatározottak szerint	leltárellenőr	n.é.	n.é.	leltárfelvételi ív
5	Intézményi leltáreredmény megállapítása	Számviteli tv.; Áhsz. és CSFK Leltározási és Leltárkezelési Szabályzat	a leltározó bizonylatok adatainak összesítése	összefoglaló leltározási jegyzőkönyv	leltárellenőrzési csoport vezetője	ütemterv szerint, leltárfelvételt követő 30 napon belül	leltárellenőrök	n.é.	n.é.	kiértékelt leltár

Sor-szám	Tevékenység/feladat	Jogszabály, belső szabályozás	Előkészítés	Keletkező dokumentum	Felelős/kötelezettségvállaló	Határidő	Ellenőrzés/érvényesítés	Utalványozás ellenjegyzése	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	Leltáreltérés okainak feltárása	Számviteli tv.; Áhsz. és CSFK Leltározási és Leltárkezelési Szabályzat, Körlevelek	a hiány keletkezési körülményeinek kivizsgálása	vizsgálati jegyzőkönyv	szervezeti egység vezetője	leltárfelvételt követő 30 napon belül	leltárcsoport vezetője	n.é.	n.é.	n.é.
7	Leltáreltérés számviteli rendezése	Számviteli tv.; Áhsz. és CSFK Leltározási és Leltárkezelési Szabályzat, Körlevelek	vizsgálati jegyzőkönyv	előterjesztés a számviteli rendezésre, engedélyezés	számv-pü. csoportvezető	dokumentálást követő 30 napon belül	n.é.	n.é.	n.é.	analitikus nyilvántartás és főkönyvi könyvelés
8	A leltáreltérést előidéző okok megszüntetése	Számviteli tv.; Áhsz. és CSFK Leltározási és Leltárkezelési Szabályzat, Körlevelek	vizsgálati jegyzőkönyv	jegyzőkönyvek, engedélyek	szervezeti egység vezetője	leltárfelvételt követő 30 napon belül	főigazgató és gazdasági vezető	n.é.	n.é.	n.é.
9	Személyi felelősség esetén a felelős(ök) kártérítési felelősségének megállapítása	Munka Törvénykönyve; Kjt; Kjt. vhr. és CSFK Leltározási és Leltárkezelési Szabályzat	vizsgálati jegyzőkönyv	jogi vélemények, jegyzőkönyvek, engedélyek	szervezeti egység vezetője	leltárfelvételt követő 30 napon belül	főigazgató, gazdasági vezető	n.é.	n.é.	analitika

n.é.: nem értelmezhető

A házipénztári pénzkezelés folyamatának ellenőrzési nyomvonal

Sor-szám	Tevékenység/feladat	Jogszabályi belső szabályozás	Előkészítés	Keletkező dokumentum	Felelős/kötelezettségvállaló	Határidő	Ellenőrzés/érvényesítés	Utalványozás ellenjegyzése	Pénzügyi teljesítés	Könyvvizetésben való megjelenés
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	A MÁK számláról készpénz felvétele	Gazdálkodási szabályzat, Pénzkezelési szabályzat	A szükséges mellékletek előkészítése	banki bizonylat	Felelős: pénztáros	folyamatos	Ellenőrzés: pénztárelenőr	n.é.	n.é.	n.é.
2/a	A számláról felvett készpénz bevételezése a házipénztárba	Számlarend, Gazdálkodási szabályzat, Pénzkezelési szabályzat	A szükséges mellékletek előkészítése	pénztárbizonylat nyomtatványa	Felelős: pénztáros	azonnal, ill. folyamatos	n.é.	n.é.	pénztáros	házipénztári nyilvántartás
2/b	Kártyaszámlára átvezetés	Gazdálkodási szabályzat, Pénzkezelési szabályzat	Átvezetési (átutalási) nyomtatvány elkészítése	banki bizonylat (előirányzati + kártyaszám)	Felelős: pénztáros	folyamatos	n.é.	n.é.	pénztáros	átvezetési számlacsoport
3	A házipénztári kifizetésre benyújtott bizonylatok alaki és tartalmi ellenőrzése	Gazdálkodási szabályzat, Pénzkezelési szabályzat	A szükséges mellékletek előkészítése	pénztárbizonylat nyomtatványa	Felelős: pénztáros	azonnal	Ellenőrzés: pénztárelenőr	n.é.	n.é.	n.é.
4	A kiadási pénztárbizonylat elkészítése és átadása érvényesítés és utalványozás céljából a jogosultak részére	Gazdálkodási szabályzat, Pénzkezelési szabályzat	A szükséges mellékletek előkészítése	pénztárbizonylat nyomtatványa	Felelős: pénztáros	folyamatos	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
5	A kifizetés előtt a teljesítés szakmai igazolása, érvényesítése, utalványozása és ellenjegyzése	Gazdálkodási szabályzat,	A szükséges mellékletek előkészítése	pénztárbizonylat nyomtatványa	Felelős: szakmai igazolásra kijelölt munkatárs	folyamatos	Érvényesítés: érvényesítési jogkörrel felruházott személy	Gazdasági vezető	n.é.	n.é.

Sor- szám	Tevékenység/ feladat	Jogszabályi belső szabályozás	Előkészítés	Keletkező dokumentum	Felelős/ kötelezettség- vállaló	Határidő	Ellenőrzés/ érvényesítés	Utalványozás ellenjegyzése	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	A kifizetések teljesítése házipénztárból	Gazdálkodási szabályzat, Pénzkezelési szabályzat	A szükséges mellékletek előkészítése	pénztárbizonylat nyomtatványa	Felelős: pénztáros	folyamatos	Ellenőrzés: pénztárellenőr	n.é.	pénztáros	n.é.
7	Az elszámolásra kiadott előlegek analitikus nyilvántartásba vétele	Gazdálkodási szabályzat, Számlarend, Pénzkezelési szabályzat	A szükséges mellékletek előkészítése	pénztárbizonylat nyomtatványa	Felelős: pénztáros	folyamatos	Ellenőrzés: pénztárellenőr	gazdasági vezető	n.é.	analitikus nyilvántartás
8	A pénzforgalomról pénztárjelentés elkészítése	Számlarend, Pénzkezelési szabályzat	A szükséges mellékletek előkészítése	pénztárjelentés	Felelős: pénztáros	folyamatos	Ellenőrzés: pénztárellenőr	n.é.	n.é.	pénztárjelentés
9	A pénztárellenőrzés keretében a pénztárjelentés valóságának és a pénztárban lévő készpénz mennyiségének ellenőrzése	Számlarend, Pénzkezelési szabályzat	A bizonylatok előkészítése	n.é.	Felelős: pénztárellenőr	folyamatos	n.é.	n.é.	n.é.	házipénztári nyilvántartás
10	Az ellenőrzött, utalványozott, kifizetett pénztárbizonylatok átadása a könyvelés részére	Számlarend, Gazdálkodási szabályzat	Pénztárbizonylatok összeállítása	n.é.	Felelős: pénztáros, pénztárellenőr	folyamatos	Ellenőrzés: pénztárellenőr	n.é.	n.é.	n.é.
11	A házipénztári tételek kontírozása és könyvelése számítógépes program alapján	Számlarend, Gazdálkodási szabályzat	Kontírozás	n.é.	Felelős: kontírozó (utalványozó)	folyamatos	Ellenőrzés: számv-pü. csoportvezető	n.é.	n.é.	főkönyvi könyvelés
12	A házipénztári bizonylatok archiválása	Pénzkezelési szabályzat	n.é.	archív dokumentum	Felelős: pénztáros	n.é.	Ellenőrzés: számv-pü. csoportvezető	n.é.	n.é.	n.é.

n.é.: nem értelmezhető

Felesleges vagyontárgyak feltárásának, hasznosításának, selejtezésének ellenőrzési nyomvonal

Sor-szám	Tevékenység/ feladat	Jogszabály/ belső szabályozás	Előkészítés	Keletkező dokumentum	Felelős/ kötelezettség- vállaló	Határidő	Ellenőrzés/ érvényesítés	Utalványozás ellenjegyzése	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Felesleges vagyontárgyak feltárása	Számviteli törvény, Ávr., CSFK Felesleges vagyontárgyak selejtezési és hasznosítási szab.	körlevél előkészítés	felesleges vagyontárgyak jegyzéke	főigazgató/szervezeti egységvezető	körlevél	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
2	CSFK-n belüli hasznosítás	Számviteli törvény, Áht., Ávr., CSFK Felesleges vagyontárgyak selejtezési és hasznosítási szabályzat	egyeztetés	átadás-átvételi bizonylat	főigazgató/szervezeti egységvezető	körlevél	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
3	Felesleges vagyontárgyak átadása	Számviteli törvény, Áht.,CSFK Felesleges vagyontárgyak selejtezési és hasznosítási szabályzat	vonatkozó levél	átadás-átvételi bizonylat	főigazgató/szervezeti egységvezető	folyamatos	gazdasági vezető	n.é.	n.é.	n.é.
5.	Felesleges vagyontárgyak értékesítése	Áht., Ávr., CSFK Felesleges vagyontárgyak selejtezési és hasznosítási szabályzat	egyeztetések	megállapodás, átadás-átvételi bizonylat, szerződés	főigazgató/szervezeti egységvezető	folyamatos	gazdasági vezető	igazgató	átutalás	analitikus nyilvántartás, főkönyvi könyvelés.

Sor-szám	Tevékenység/feladat	Jogszabály/belső szabályozás	Előkészítés	Keletkező dokumentum	Felelős/kötelezettségvállaló	Határidő	Ellenőrzés/érvényesítés	Utalványozás ellenjegyzése	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	Selejtezés	Számviteli törvény, Ávr., CSFK Felesleges vagyontárgyak selejtezési és hasznosítási szabályzat	a selejtezendő tárgyak megtekintése, minősítése	selejtezési jegyzőkönyv	szervezeti egységvezető és a selejtezési bizottság elnöke	szabályzat szerint	gazdasági igazgatóság kijelölt munkatársa	n.é.	n.é.	analitikus nyilvántartás, főkönyvi könyvelés
7	A leselejtezett tárgyak értékesítése	Számviteli törvény, Ávr., CSFK Felesleges vagyontárgyak selejtezési és hasznosítási szabályzat	hirdetés, vételi ajánlatok bekérése	megállapodás, szerződés, átadás-átvételi bizonylat	értékesítés lebonyolításával megbízott munkatárs	selejtezést követő 30 napon belül	igazgató	gazdasági vezető	átutalás	analitikus nyilvántartás, főkönyvi könyvelés

n.é.: nem értelmezhető

A közbeszerzés keretében történő beszerzés ellenőrzési nyomvonal

Sorszám	Tevékenység/feladat	Jogszabály/belső szabályozás	Előkészítés	Keletkező dokumentum	Felelős/kötelezettség-vállaló	Határidő	Ellenőrzés/értékesítés	Utalványozás ellenjegyzés	Pénzügyi teljesítés	Könyvvizsgáló megjelenés
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Szervezeti egységek tárgyévvel vonatkozó beszerzési tervének elkészítése	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: projektvezető/szervezeti egység vezetője meghatározza a beszerzés tárgyát, és kijelöli a beszerzésért felelős személyt	Szervezeti egység beszerzési terve	Felelős: Szervezeti egység vezetője	Tárgyév március 20.	Ellenőrzés: Gazdasági vezető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető
2	Kutatóközponti közbeszerzési terv elkészítése	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: szervezeti egység vezető, Összeállítja: gazdasági vezető	Kutatóközponti közbeszerzési terv	Felelős: főigazgató	Tárgyév március 30.	Nem értelmezhető	Ellenjegyzés: Gazdasági vezető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető
3	Közbeszerzési terv közzététele	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat, Közbeszerzési Tanácsok Tanácsai ajánlásai	Előkészítés: gazdasági vezető és a megbízott külső közbeszerzési tanácsadó	Nem értelmezhető	Felelős: gazdasági vezető	Tárgyév március 31.	Gazdasági vezető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető
4.	Közbeszerzési terv módosítása	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: szervezeti egység vezető, Összeállítja: gazdasági vezető	Kutatóközponti közbeszerzési terv	Felelős: főigazgató	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Ellenjegyzés: Gazdasági vezető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető

Sorszám	Tevékenység/feladat	Jogszabály/belső szabályozás	Előkészítés	Keletkező dokumentum	Felelős/kötelezettségvállaló	Határidő	Ellenőrzés / érvényesítés	Utalványozás ellenjegyzése	Pénzügyi teljesítés	Könyvvizetésben való megjelenés
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5.	Közbeszerzési törvényben meghatározott eljárási értékhatárok figyelése	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: megbízott külső közbeszerzési tanácsadó	Közbeszerzési Szabályzat módosítása	Felelős: gazdasági vezető	Az értékhatar módosítását követő 90 nap.	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető
6.	Közbeszerzési terv megőrzése	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: megbízott külső közbeszerzési tanácsadó	Nem értelmezhető	Felelős: főigazgatói titkárság	Az érintett évet követő 5 év	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető
7.	A közösségi értékhatárokat elérő közbeszerzések esetén az előzetes, összesített tájékoztató elkészítése és a hirdetmény Európai Unió hivatalos lapjában való közzététele.	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: projektvezető/szervezeti egység vezető és a megbízott külső közbeszerzési tanácsadó	Összesített tájékoztató, hirdetmény	Felelős: gazdasági vezető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető
8.	Közbeszerzési eljárás fajtájának kiválasztása	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: gazdasági vezető és a megbízott külső közbeszerzési tanácsadó	Ajánlati felhívás előkészítése	Felelős: főigazgató	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető

9.	Felelős akkreditált közbeszerzési tanácsadó kiválasztása	Kbt.	Előkészítés: projektvezető	Megbízás/szerződés	Felelős: főigazgató	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Ellenjegyzés: Gazdasági vezető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető
10.	Közbeszerzési eljárás előkészítése	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: projektvezető/szervezeti egység vezető és a megbízott külső közbeszerzési tanácsadó/ megbízott jogi képviselő	Ajánlati felhívás / szerződés tervezet	Felelős: megbízott külső közbeszerzési tanácsadó	Nem értelmezhető	Ellenőrzés: gazdasági vezető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető
11.	Beérkezett ajánlatok bontása	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: megbízott külső közbeszerzési tanácsadó	Jegyzőkönyv	Felelős: gazdasági vezető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető
12.	Bírálat	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: megbízott külső közbeszerzési tanácsadó	Jegyzőkönyv	Felelős: Bíráló Bizottság vezető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető
13.	Eredményhirdetés	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: megbízott külső közbeszerzési tanácsadó	Jegyzőkönyv, javaslat	Felelős: Bíráló Bizottság vezető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető
14.	Közbeszerzési eljárással összefüggésben keletkezett iratok megőrzése	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: megbízott külső közbeszerzési tanácsadó	Közbeszerzési eljárással összefüggésben keletkezett iratok	Felelős: pénzügyi ügyintéző	Az érintett évet követő 5 év	Ellenőrzés: gazdasági vezető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető

15.	Az eljárás dokumentálása és adminisztrációs feladatok elvégzése	Közbeszerzési Szabályzat és eljárásrendek	Előkészítés: megbízott külső közbeszerzési tanácsadó	Eljárásrendtől függően: tájékoztató, jegyzőkönyv	Felelős: pénzügyi ügyintéző	Nincs	Ellenőrzés: gazdasági vezető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető
16.	Szerződés megkötése	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: gazdasági vezető	Szerződés	Kötelezettségvállaló: főigazgató	Eredményhirdetést követő 30 nap	Nem értelmezhető	Gazdasági vezető	Nem értelmezhető	A "0"-ás számlaosztályban kerül lekönyvelésre.
17.	Szerződés közzététele	Közérdekű adatok megismerésére irányuló kérelmek intézésének, továbbá a kötelezően közzéteendő adatok nyilvánosságra hozatalának rendje	Előkészítés: főigazgatói titkárság	MTA CSFK honlap	Felelős: informatikai koordinátor	Szabályzat szerint	Ellenőrzés: gazdasági vezető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető
18.	Teljesítés igazolás	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: szervezeti egység vezetők	Teljesítés igazolás c. dokumentum	Felelős: projektvezető	Teljesítés alapján a szerződés szerint	Ellenőrzés: szervezeti egység vezetők	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető

19.	Pénzügyi teljesítés	Kbt. és végrehajtási rendeletei, Közbeszerzési szabályzat	Előkészítés: pénzügyi ügyintéző	Számla	Felelős: számvp. csoportvezető	Szerződés és számla alapján	Ellenőrzés: gazdasági vezető	Utalványozás: főigazgató által meghatalmazott ügyintéző, ellenjegyzés: gazdasági vezető	Pénzügyi ügyintéző	A teljesítést a számviteli előírásoknak megfelelően könyvelni kell.
-----	---------------------	---	---------------------------------	--------	--------------------------------	-----------------------------	------------------------------	---	--------------------	---

12. számú melléklet

Folyamatgazdák

Az integrált kockázatkezelési eljárásban szereplő **folyamatgazdák** a következők:

Az MTA CSFK teljes működése szempontjából:

- Főigazgató
 - Iktatás (folyamatfelelős: főigazgatói titkárnő)
 - Informatika (folyamatfelelős: informatikai koordinátor)
 - Integrált kockázatkezelés (folyamatfelelős: integrált kockázatkezelési felelős)
 - Adatvédelem (folyamatfelelős: adatvédelmi felelős)
- Tudományos titkár

A gazdasági folyamatok szempontjából:

- Gazdasági vezető
 - Pályázati ügyek (folyamatfelelős: pályázati ügyintéző)
 - Közbeszerzés (folyamatfelelős: közbeszerzési referens)
 - Leltár (folyamatfelelős: leltárfelelős)

A kutatóközpont szervezeti egységeként működő tudományos intézetek szempontjából:

- a Csillagászati Intézet igazgatója
 - üzemeltetés (folyamatfelelősök: műszaki vezető, épületfelelős)
- a Földrajztudományi Intézet igazgatója
 - üzemeltetés (folyamatfelelősök: műszaki vezető, épületfelelős)
- a Földtani és Geokémiai Intézet igazgatója
 - üzemeltetés (folyamatfelelősök: műszaki vezető, épületfelelős)
- a Geodéziai és Geofizikai Intézet igazgatója
 - üzemeltetés (folyamatfelelősök: műszaki vezető, épületfelelős)

Könyvtári ügyek

- a Könyvtár vezetője

Integrált kockázatelemzési táblázat

MTA-CSFK_kockazat
elemzesi sablon_201

14. számú melléklet

A feltárt kockázatokkal kapcsolatos intézkedések nyilvántartása

Sorszám	A kockázat feltárásának időpontja	A kockázat típusa, rangsorolása	A kockázat rövid leírása	A kapcsolódó írásos dokumentum megnevezése	Az elrendelt intézkedés, és annak végrehajtásának határideje	Az intézkedés végrehajtásáért felelős személy	A végrehajtott intézkedés leírása	Az intézkedés tényleges végrehajtásának dátuma	A végrehajtott intézkedés eredménye	Az érintettek megnevezése, beosztása	Az esetleges kármértéke

NYILATKOZAT

A) Alulírott a költségvetési szerv vezetője jogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy az előírásoknak megfelelően évben/időszakban az általam vezetett költségvetési szervnél gondoskodtam

- a belső kontrollrendszer kialakításáról, valamint szabályszerű, eredményes, gazdaságos és hatékony működéséről,
- olyan szervezeti kultúra kialakításáról, amely biztosítja az elkötelezettséget a szervezeti célok és értékek iránt, valamint alkalmas az integritás érvényesítésének biztosítására,
- a költségvetési szerv vagyonezelésébe, használatába adott vagyon rendeltetésszerű használatáról, az alapító okiratban megjelölt tevékenységek jogszabályban meghatározott követelményeknek megfelelő ellátásáról,
- a rendelkezésre álló előirányzatok célnak megfelelő felhasználásáról,
- a költségvetési szerv tevékenységében a hatékonyság, eredményesség és a gazdaságosság követelményeinek érvényesítéséről,
- a tervezési, beszámolási, információszolgáltatási kötelezettségek teljesítéséről, azok teljességéről és hitelességéről,
- a gazdálkodási lehetőségek és a kötelezettségek összhangjáról,
- az intézményi számviteli rendről,
- olyan rendszer bevezetéséről, amely megfelelő bizonyosságot nyújt az eljárások jogszerűségére és szabályszerűségére vonatkozóan, biztosítja az elszámoltathatóságot, továbbá megfelel a hazai és közösségi szabályoknak,
- arról, hogy a vezetők a szervezet minden szintjén tisztában legyenek a kitűzött célokkal és az azok elérését segítő eszközökkel annak érdekében, hogy végre tudják hajtani a meghatározott feladatokat és értékelní tudják az elért eredményeket. E tevékenységről a vezetői beszámolatás rendszerén keresztül folyamatos információval rendelkeztem, a tevékenységet folyamatosan értékeltém.

A vonatkozó jogszabályok belső kontrollrendszerre vonatkozó előírásainak az alábbiak szerint tettem eleget:

Kontrollkörnyezet:

Integrált kockázatkezelési rendszer:

Kontrolltevékenységek:

Információs és kommunikációs rendszer:

Nyomon követési rendszer (monitoring):

Kijelentem, hogy a benyújtott beszámolók a jogszabályi előírások szerint a valóságnak megfelelően, átláthatóan, teljes körűen és pontosan tükrözik a szóban forgó pénzügyi évre vonatkozó kiadásokat és bevételeket.

Az általam vezetett költségvetési szerv gazdasági vezetője eleget tett tárgyévben esedékes továbbképzési kötelezettségének a belső kontrollok témakörében:
igen-nem

Kelt:

P. H.

.....
aláírás

B) Az A) pontban meghatározott nyilatkozatot az alábbiak miatt nem áll módomban megtenni:

Kelt:

P. H.

.....
aláírás

